

INTERDISCIPLINARNI
POSLIJEDIPLOMSKI DOKTORSKI
STUDIJ KROATOLOGIJE

Nastavni program

Voditelj:
Prof. dr. sc. Radoslav Katičić

ZAGREB, 2004.

Nastavni program interdisciplinarnog poslijediplomskoga doktorskoga Studija kroatologije

Uvodne napomene

Nema dvojbe da u našoj znanstvenoj zajednici postoji potreba za profilom izobrazbe koji hrvatskoj kulturi u svoj njezinoj kompleksnoj slojevitosti pristupa otvoreno za gledišta i sadržaje raznih tradicionalnih humanističkih disciplina koje se bave njome. Polazeći od raznih dodiplomskih studija poslijediplomci će se ovim studijima u tom smislu pripremati za znanstveni rad, upoznavajući uz pomoć kvalificiranih nastavnika koji su i sami orijentirani prema takvu razmišljanju temeljnu problematiku i drugih disciplina relevantnih za razumijevanje hrvatske kulture kao cjeline, pa će za svoj budući znanstveni rad dobiti polazište drukčije od onoga na koje ih upućuje i jedna od tih disciplina sama za se. Izvođenje pak takve nastave poticat će u razmišljanju i istraživanju interdisciplinarnih pristupe u većoj mjeri nego se to do sada ostvarivalo.

Kako bi se to postiglo, polazi se od onog što već postoji i iskorišćuju mogućnosti koje su nam u tom pogledu već na raspolaganju. Predavači koji su se kvalificirali za znanstveno-nastavna zvanja u konstituiranim humanističkim disciplinama, a otvoreni su takvom razmišljanju, te u primjerenom opsegu prenose znanja koja poslijediplomcima zaokružuju horizont i time se stvaraju preduvjeti za razvijanje konkretnih interdisciplinarnih zahvata pri čemu stvaralačka suradnja i poticajni dijalog omogućuju postavljanje, razvijanje i iskušavanje te međusobno odmjerenje razolikih modela interdisciplinarnosti ne propisujući nikoji teorijski pristup dogmatski i unaprijed.

Za takvu trajnu interdisciplinarnu radionicu, na to usmjerenu zajednicu nastavnika i studenata, valja stvoriti preduvjete i dati joj organizacijski okvir. Treba uspostavljati pozitivno ozračje. To i jest glavna svrha ustrojavanja interdisciplinarnog poslijediplomskog studija kroatologije. Na njem će polaznici raznih diplomskih profila na predavanjima steći dopunska znanja i nove uvide, pa i na području vlastite struke, a na konverzatorijima i konzultacijama izgrađivat će se suvisao i svrhovit interdisciplinarni pristup za predmet koji svaki od njih na studiju istražuje i obrađuje. Tako će se odmah od početka, postojećim i dobrim dijelom sada neiskorištenim potencijalima, postizati nova dimenzija interdisciplinarnosti u proučavanju i tumačenju pojava hrvatske kulture, a očekivati je da će se, kako vrijeme ide, postizati u tome i kontinuiran napredak, što nam je na području humanističkih disciplina jako potrebno.

Prema odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (Narodne novine br. 123/2003. i 105/2004.) poslijediplomski interdisciplinarni Studij kroatologije ustrojava se na Hrvatskim studijima kao redoviti znanstveni sveučilišni studij za stjecanje doktorata iz područja humanističkih znanosti.

1. Uvjeti za upis i postupak upisa na poslijediplomski interdisciplinarni doktorski Studij kroatologije

Interdisciplinarni poslijediplomski Studij kroatologije ustrojava se i izvodi svake akademske godine. Natječaj za upis u poslijediplomski studij objavljuje se u dnevnom tisku. Odluku o raspisivanju natječaja donosi Vijeće poslijediplomskoga studija kroatologije. Odluku o troškovima studija za određeni poslijediplomski ciklus donosi Stručno vijeće Hrvatskih studija.

Osnovni uvjeti:

- uspješno završen dodiplomski Studij kroatologije (hrvatske kulture), drugi dodiplomski studij na Hrvatskim studijima ili na drugom visokom učilištu iz humanističkih i društvenih disciplina (filozofije, sociologije, psihologije, novinarstva, religijske kulture, povijesti, arheologije, povijesti umjetnosti, etnologije, kroatistike, klasične filologije, komparativne književnosti, politologije, antropologije, teologije, pedagogije, prava i dr.).

Posebni uvjeti:

- sveukupni prosjek ocjena najmanje vrlo dobar; u slučaju da je prosjek niži, potrebna je preporuka dvaju sveučilišnih nastavnika,
- dobro poznavanje dvaju stranih jezika (njemački, engleski, talijanski, francuski),
- poznavanje latinskog jezika te, već prema specijalizaciji, osnove staroslavenskog, grčkog, ruskog, francuskog, mađarskog ili turskog jezika.
Poznavanje tih jezika provjerava se posebnim ispitom.
- razgovor s posebnim povjerenstvom koje imenuje Vijeće poslijediplomskoga studija.

Upis, nakon provedenog upisnog postupka, odobrava Stručno vijeće Hrvatskih studija. Rad poslijediplomskoga studija koordinira Vijeće i voditelj poslijediplomskog studija kojeg imenuje Stručno vijeće Hrvatskih studija. Za upis se plaća upisna pristojba. Pristupnik upisom stječe sva prava redovitoga studenta prema Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Sva ostala pitanja vezana uz administrativno-tehnička i druga pitanja studija regulirana su Pravilnikom o ustroju i uvjetima studiranja na poslijediplomskim znanstvenim i stručnim studijima Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu.

Profil završenih studenata i moguće zaposlenje

Poslijediplomski interdisciplinarni studij kroatologije upućen je svima onima koji žele nadograditi svoju struku i steći šira disciplinarna znanja iz područja kroatologije i tako se specijalizirati u ovom znanstvenom području. Potreba za kadrovima ovog profila postoji na Hrvatskim studijima, gdje je ustanovljen i dvanaest godina postoji dodiplomski studij kroatologije, kao i u drugim djelatnostima (državnoj upravi, istraživačkim institutima, diplomaciji, školstvu, knjižnicama, arhivima, uredništvima nakladničkih poduzeća, sveučilišnoj nastavi i dr.), gdje bi se ovi kadrovi mogli zaposliti.

Broj studenata

Na Hrvatskim studijima do sada je diplomiralo devet generacija studenata kroatologa/profesora hrvatske kulture kojima je prvenstveno namijenjen ovaj poslijediplomski studij. Prema interesu koji se svake godine javlja za dodiplomski studij (oko pet puta veći od broja kandidata koji se primaju), držimo da će interes za ovaj studij biti vrlo velik. Na poslijediplomski studij bi se moglo godišnje upisati do trideset studenata.

Prostor, oprema i kadrovi

Nastava interdisciplinarnog poslijediplomskog studija kroatologije izvodit će se u prostorima Hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu. Za te namjene Hrvatski studiji raspolažu s 12 predavaonica s ukupno 702 mjesta. Svi prostori opremljeni su osnovnim tehničkim pomagalicama za izvođenje nastave (klupe, stolice, ploče, dijaprojektori, grafoskopi, video, televizor, glazbena linija, a 2 LCD uređaja se koriste po potrebi u različitim predavaonicama). Hrvatski studiji raspolažu i s informatičkom učionicom s 20+1 računalom i 2 mrežna pisača. Na raspolaganju postdiplomandima stoji i studijska knjižnica Hrvatskih studija.

2. Nastavnici

Hrvatski studiji su sveučilišni studiji i kao takvi imaju mogućnost angažirati nastavnike sa svih fakulteta u okviru Sveučilišta u Zagrebu i izvan njega. U stalnom radnom odnosu na Hrvatskim studijima angažirano je 19 nastavnika, a svi ostali angažirat će se u honorarnom radnom odnosu.

Svi navedeni nastavnici dali su svoj osobni pismeni pristanak na angažman u nastavi.

3. Trajanje studija

Poslijediplomski studij izvodi se neprekinuto tijekom akademske godine.

Redoviti poslijediplomski interdisciplinarni studij kroatologije za stjecanje doktorata znanosti traje tri godine ili šest semestara.

Doktorski studij počinje upisom na poslijediplomski studij i završava nakon tri godine obranom doktorske disertacije.

4. Opis i tijek studija

Nakon što su pristupnici primljeni na poslijediplomski studij, posebno povjerenstvo što ga imenuje predsjednik Stručnog vijeća na prijedlog voditelja poslijediplomskog studija, utvrđuje sa svakim od studenata plan rada za cijelo trajanje poslijediplomskog studija i eventualne razlikovne kolegije i ispite koje je student dužan tijekom studija odslušati i položiti. Taj studijski plan određuje obvezatne opće teme, užu specijalizaciju i popis literature obvezatne za studenta. To je onda i glavni sadržaj poslijediplomskog studija. Prema takvu studijskome planu, a na prijedlog toga povjerenstva, Stručno vijeće imenuje mentore, koji za trajanja poslijediplomskoga studija vode i prate rad svakog studenta. Student ima pravo navesti nastavnika kojega želi za mentora.

Moguće specijalizacije kojima se studenti tijekom studija bave, mogu se birati iz svih područja i predmeta koji obuhvaća interdisciplinarni poslijediplomski studij kroatologije.

Student se dogovara s mentorom o tome koje kolegije treba upisati na poslijediplomskom studiju ili na drugom visokom učilištu, odnosno sveučilištu, radi upotpunjavanja svojega znanja na području koje je izabrao za cilj specijalizacije.

Student je obavezan sastajati se s mentorom i s njime se dogovarati o svim pojedinostima oko uvođenja u svoju užu specijalizaciju.

Student se osim toga s pismenom mentorovom preporukom može obratiti i drugim nastavnicima poslijediplomskoga studija da mu daju upute i ocjenjuju njegov rad.

Student je, u vremenu predviđenom za susret svih upisanih na doktorski studij, obvezan jednom u semestru iznijeti i braniti teze iz područja svoje specijalizacije.

Najveći dio nastave u pojedinim kolegijima izvodi se u konverzatorijima. To je oblik nastave u kojem se izlaže jedan predmet i njegova problematika, ali tako da to nužno uključuje i dijalog sa slušačima, pa se oni potiču da povremeno preuzimaju inicijativu.

Student tijekom prve godine studija prijavljuje Vijeću poslijediplomskoga studija temu doktorske disertacije. Temu i naslov disertacije odobrava Vijeće.

Pojedinosti toga postupka detaljnije su određene Pravilnikom o ustroju i uvjetima studiranja na poslijediplomskim znanstvenim i stručnim studijima na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu.

Izvedbeni plan poslijediplomskoga interdisciplinarnoga dokorskoga Studija kroatologije utvrđuje se za svaku akademsku godinu posebno.

5. Kolegiji, njihov sadržaj, nositelji, literatura, satnica i predvideni broj ECTS bodova

I. 1. Hrvatski jezik

Voditelj:

Dr. sc. Mijo Lončarić,
znanstveni savjetnik

Opis kolegija:

Izvori za povijest i suvremeno stanje (osim povijesti književnoga jezika); mjesto među slavina i s razvitkom od praslavenskoga jezika do formiranja posebnoga hrvatskoga jezika; povijest jezika, periodizacija, dio (vanjske) povijesti i povijesna gramatika (povijest književnoga jezika ide u drugi kolegij): fonološki, morfološki, tvorbeni, sintaktički i leksički razvitak; članjenje na narječja, njihovo članjenje na dijalekte i njihov razvoj do današnjega stanja, današnji narodni govori: fonologija s fonetikom, morfologija, tvorba, sintaksa, rječnik; kontakti s drugim jezicima, supstrati i adstrati; imena: antroponimija i toponimija; kulturna povijest narječja; dijaspora, stara i nova; povijest hrvatskoga jezikoslovlja (osim glagoljaštva i književnoga jezika).

Predavači i teme:

1. Mjesto među slavenskim jezicima /prof. dr. sc. Dalibor Brozović/
2. Članjenje /dr. sc. Mijo Lončarić/
3. Razvitak - fonologija /prof. dr. sc. Milan Moguš/
- morfologija /prof.dr.sc. Josip Vončina, prof.dr.sc. Dalibor Brozović/
- tvorba /prof. dr. sc. Stjepan Babić/
- leksik /prof. dr. sc. Marko Samardžija/
4. Narječja - čakavsko /prof. dr. sc. Milan Moguš/
- štokavsko /prof. dr. sc. Dalibor Brozović, prof. dr. sc. Josip Lisac/ -
kajkavsko /dr. sc. Mijo Lončarić/
5. Supstrati /prof. dr. sc. Radoslav Katičić, prof. dr. sc. Vojmir Vinja/
6. Adstrati /prof. dr. sc. August Kovačec, prof. dr. sc. Stanko Žepić, prof. dr. sc. Istvan Nyomárkay/
7. Imena /dr. sc. Petar Šimunović/
8. Kulturna povijest narječja /prof. dr. sc. Josip Vončina/

Literatura

a) Temeljna

Brozović, D.: Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti. Hrvatska književnost u evropskom kontekstu. Zagreb 1987.: 9-83.

-----: Čakavsko narječje. "Hrvatski jezik". Opole 1998.

Finka, B.: Čakavsko narječje. Čakavska rič (Split), 1 (1971.): 41-71.

Hamm, J.: Zur Periodisierung der südslavischen Sprachen. Wiener Slavistisches Jahrbuch, 9 (1962.): 5-31.

Ivšić, S.: Slavenska poredbena gramatika. Zagreb 1970.

Katičić, R.: Razvoj. Hrvatski jezik. Opole 1998.: 37-54.

Lisac, J.: Uvod, Štokavski i torlački idiomi Hrvata (u: Narodni govori). Hrvatski jezik. Opole 1998.: 177-204.

Lončarić, M.: Sustavi u dijalektologiji. Kaj jučer i danas. Čakovec 1990.: 11-29.
-----: Kajkavsko narječje. Zagreb 1996.

Moguš, M.: Fonološki razvoj hrvatskoga jezika. Zagreb 1971.

Moguš, M.: Čakavsko narječje/Fonologija. Zagreb 1977.

Narodne pripovjetke /Priredila Maja Bošković-Stulli. Zagreb 1963.

Nyomárkay, I.: Strane riječi u hrvatskosrpskom/srpskohrvatskom jeziku. Budimpešta 1984.

Šimunović, P.: Zemljopisna imena kao spomenička baština materijalne i duhovne kulture. Rasprave Zavoda za jezik IFF (Zagreb), 8-9 (1982./83.): 231-252
-----: Razvitak imenske formule u Hrvata. Hrvatska prezimena. Zagreb 1995.: 315-330.

Vončina, J.: Jezična baština. Split 1988.
-----: Dijaspóra. Hrvatski jezik. Opole 1998.: 247-294.

b) Dopunska

Bogišić, R.: Leut i trublja, antologija starije hrvatske poezije. Zagreb 1971.

Brozović, D.: Suvremeno štokavsko narječje kao plod konvergentnoga jezičnoga razvoja. Hrvatski dijalektološki zbornik, 7/1 /Zagreb 1985.): 59-71.

Brozović, D.; Ivić, P.: Jezik srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski. Zagreb 1988.

Damjanović, S.: Jezik otačaski. Zagreb 1995.

Hadrovics, L.: Ungarische Elemente im Serbokroatischen. Budapest 1985.

Hercigonja, E.: Nad iskonom hrvatske knjige. Zagreb 1985.

Hyrkänen, J.: Der lexikalische Einfluss des Italienischen auf das Kroatische des 16. Jahrhunderts. Helsinki 1973.

Ivić, P.: Die serbokroatischen Dialekte. 's-Gravenhage 1958.

Junković, Z.: Jezik Antuna Vramca i podrijetlo kajkavskog dijalekta (=Rad Jazu 363). Zagreb 1972.

Katičić, R.: Na kroatističkim raskrižjima. Zagreb 1999.

Lončarić, M. (uredio): Hrvatski jezik. Opole 1998.

Narodna/Usmena književnost: Narodne drame, poslovice i zagonetke. Zagreb 1963.; Narodne lirске pjesme / Priredio O. Delorko. Zagreb 1963.; Narodne epske pjesme, I. Priredio O. Delorko; II. Priredila Maja Bošković-Stulli. Zagreb 1964.

Putanec, V.: Esej o jezičnom znaku i onomastici te antroponimiji u Hrvatskoj. Leksik prezimena Socijalističke Republike Hrvatske. Zagreb 1976.: 1-48.

Skok, J. (priredio): Ogenj reči /Antologija hrvatskoga kajkavskog pjesništva (=Kaj 19/4-6). Zagreb 1986.
-----: Kajkavski kontekst hrvatske književnosti. Čakovec 1985.

Slawski, F.: Zarys dialektologii południowosłowiańskiej. Warszawa 1962.

Schneeweis, F. E.: Die deutschen Lehnwörter im Serbokroatischen. Berlin 1960.

Stojević, M.: Čakavsko pjesništvo XX. stoljeća /Antologija, Studija. Rijeka 1987.

Strieder-Temps, H.: Deutsche Lehnwörter im Serbokroatischen. Wiesbaden 1958.

Šimunović, P.: Prvotna simbioza Romana i Hrvata u svjetlu toponimije. Rasprave Zavoda za jezik IFF (Zagreb), 10-11 (1984./95.): 147-200.

Šimunović, P./Olesch, R.: Čakavisches-deutsches Lexicon III). Köln/Wien 1983.

Šojat, O. (priredila): Hrvatski kajkavski pisci, I, II. Zagreb 1977.

Štefanić, V. (i suradnici): Hrvatska književnost srednjega vijeka od XII do XV stoljeća. Zagreb 1969.

Vince, Z.: Putovima hrvatskoga književnog jezika. Zagreb 1990.

Vončina, J.: Jezičnopovijesne rasprave. Zagreb 1979.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

I. 2. Hrvatski književni jezik

Voditelj:

Prof. dr. sc. Branka Tafra,

redoviti profesor

[Napomena: Opis kolegija, predavači i literatura preuzeti su iz ranijeg prijedloga programa koji je napravio drugi nastavnik. Novi opis, predavači i literatura dostavit će se studentima naknadno]

Opis kolegija:

U okviru kolegija proučavat će se:

1. hrvatski jezik kao jezik hrvatske pismenosti i kulture,
2. hrvatski jezik kao jezik književnosti /kao izraz hrvatske umjetničke književnosti/ i
3. hrvatski standardni jezik.

Dijakrono i sinkrono pozornost će se sustavno posvećivati sociolingvističkomu i sociopolitičkomu kontekstu hrvatskoga književnoga/standardnoga jezika i, s tim u vezi, njegovoj pragmatici i semiotici. Odgovarajuće će mjesto imati proučavanje povijesti i djela hrvatske leksikografije te gramatikologija i povijest gramatika hrvatskoga jezika. Proučavat će se i funkcionalna polivalentnost hrvatskoga standardnoga jezika, tj. njegova funkcionalno-stilska razgranatost. Posebna će se pozornost posvećivati hrvatskomu književnomu jeziku Hrvata izvan Hrvatske te ulozi hrvatskoga jezika kao državnoga jezika za manjinske narode u Republici Hrvatskoj.

Predavači i teme:

- prof. dr. sc. Stjepan Babić
- prof. dr. sc. Dalibor Brozović
- prof. dr. sc. Stjepan Damjanović
- dr. sc. Darija Gabrić-Bagarić
- prof. dr. sc. Radoslav Katičić
- dr. sc. Dragica Malić
- dr. sc. Milan Mihaljević
- prof. dr. sc. István Nyomárkay
- prof. dr. sc. Ivo Pranjković
- prof. dr. sc. Josip Silić
- prof. dr. sc. Dubravko Škiljan
- prof. dr. sc. Josip Vončina
- *Povijest hrvatskoga književnoga jezika*
- *Gramatike hrvatskoga književnog jezika*
- *Rječnici hrvatskoga književnoga jezika*
- *Semiotika hrvatskoga književnog jezika*
- *Hrvatski jezik kao izraz umjetničke književnosti*
- *Sociologija hrvatskoga književnog jezika*
- *Hrvatski književni jezik i manjinski narodi u Hrvatskoj*
- *Teorija i praksa normiranja hrvatskoga književnog jezika*
-

Literatura:

A/ Obvezatna

Banac, Ivo: Hrvatsko jezično pitanje, Zagreb, 1991.

Brozović, Dalibor: Standardni jezik. Teorije. Usporedbe. Geneza. Povijest. Suvremena zbilja. Zagreb, 1970.

Brozović, Dalibor: "Hrvatski jezik, njegovo mjesto unutar južnoslavenskih i drugih slavenskih jezika, njegove povijesne mijene kao jezika hrvatske književnosti", u zborniku Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, ur. A. Flaker i K. Pranjić, Zagreb, 1978., str. 9-83.

Katičić, Radoslav: Jezikoslovni ogledi. Zagreb, 1971.

Katičić, Radoslav: Novi jezikoslovni ogledi. Zagreb, ¹1986. i ²1992.

Moguš, Milan: "Povijesni pregled hrvatskoga književnog jezika", u knjizi: S. Babić i dr. Povijesni pregled, glasovi i oblici hrvatskoga književnog jezika, Zagreb, 1991.

Vince, Zlatko: Putovima hrvatskoga književnog jezika. Zagreb, ¹1978, ²1990.

Norme i normiranje hrvatskoga standardnog jezika. Prir. M. Samardžija, Zagreb, 1999.

B/ Izborna

Babić, Stjepan: Hrvatska jezikoslovna čitanka. Zagreb, 1990.

Bašić, Nataša: V.S. Karadžić između jezikoslovlja i politike. Zagreb, 1991.

Jonke, Ljudevit: Književni jezik u teoriji i praksi. Zagreb, ¹1964. i ²1965.

Jonke, Ljudevit: Hrvatski književni jezik 19. i 20. stoljeća. Zagreb, 1971.

Kurelac, F.-B. Šulek-V. Pacel-A. Veber Tkalcčević: Jezikoslovne rasprave i članci. Prir. Ivo Pranjeković, Zagreb, 1999.

Lisac, Josip: Hrvatski jezik i njegovi proučavatelji. Split, 1994.

Moguš, Milan: Povijest hrvatskoga književnoga jezika. Zagreb ¹1993., ²1995.

Tafra, Branka: Gramatika u Hrvata i Vjekoslav Babukić. Zagreb, 1992.

--- Hrvatski jezik. Ur. Mijo Lončarić, Opole, 1998.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

I. 3 Hrvatska glagoljaška baština

Voditelj

Prof. dr. sc. Stjepan Damjanović

redoviti profesor

Opis kolegija

Počeci glagoljaštva i mjesto glagoljične pismenosti u tropismenoj i trojezičnoj kulturi hrvatskoga srednjovjekovlja. Najstariji hrvatski spomenici pisani glagoljicom. Glagoljski epigrafski spomenici i grafiti. Korpus glagoljičnih tekstova: liturgija, beletristika, pravo. Staroslavensko nasljeđe i zapadni poticaji. Četrnaesto i petnaesto stoljeće - zlatno doba hrvatskoga glagoljaštva. Glagoljaški zbornici. Hrvatskoglagoljski tisak. Rusificiranje hrvatskoglagoljskih knjiga. Glagoljaško pjevanje. Glagoljaštvo u hrvatskoj kulturi i politici XIX. stoljeća. Rasadišta hrvatske glagoljičke pismenosti i njezina zemljopisna rasprostranjenost (Istra i Kvarner, zadarsko područje, Poljica, Brač, šibensko područje, Zagrebačka biskupija). Hrvatska glagoljica u Europi. Hrvatska ćirilica (poljičica, bosan/č/ica).

Predavači i teme:

- Prof. dr. sc. Eduard Hercigonja
- Dr. sc. Anica Nazor
- Dr. sc. Ivanka Petrović
- Dr. sc. Jerko Bezić
- Prof. dr. sc. Josip Bratulić
- Dr. sc. Milan Mihaljević

- Prof. dr. sc. Slavomir Sambunjak
- Prof. dr. sc. Ivan Jurčević
- Doc. dr. sc. Mateo Žagar
- Dr. sc. Milica Lukić
- Dr. sc. Marica Čunčić
- Dr. sc. Antonija Zaradija Kiš
- Dr. sc. Jasna Vince
- Dr. sc. Vesna Badurina Stipčević
- Dr. sc. Marija - Ana Dürriegl
- Dr. sc. Marinka Šimić
- Prof. dr. sc. Stjepan Damjanović

- *Hrvatsko glagoljaštvo u povijestima hrvatskoga jezika i književnosti*
- *Najstariji spomenici hrvatske glagoljice*
- *Zlatno doba hrvatskoga glagoljaštva*
- *Hrvatski glagoljaški tisak*
- *Rasadišta i rasprostranjenost hrvatskih glagoljičnih spomenika*
- *Rusifikacija hrvatskih glagoljskih knjiga*
- *Jezik hrvatskih glagoljaša*
- *Osobitosti razvoja hrvatske glagoljice*
- *Glagoljaštvo u hrvatskoj kulturi i politici XIX. stoljeća*
- *Hrvatska ćirilična pismenost*

Literatura:

- Badurina - Stipčević, Vesna: Hrvatskoglagojska legenda o svetom Pavlu Pustinjaku, Zagreb, 1992.
- Bogović, Mile: Glagoljica u Senju, Senj, 1994.
- Bratulić, Josip: Istarski razvod, studija i tekst, Pula, 1978.
- Bratulić, Josip: Leksikon hrvatske glagoljice, Zagreb, 1995.
- Damjanović, Stjepan: Tragom jezika hrvatskih glagoljaša, Zagreb, 1984.
- Damjanović, Stjepan: Jazik otačaski, Zagreb, 1995.
- Damjanović, Stjepan: Slovo iskona, Staroslavenska/starohrvatska čitanka, Zagreb 2004.
- Damjanović, Stjepan i dr.: Mali staroslavensko - hrvatski rječnik, Zagreb, 2004.
- Fučić, Branko: Glagoljski natpisi, Djela JAZU 57, Zagreb, 1982.
- Grabar, Biserka: Apokrifna Djela apostolska u hrvatskoglagojskoj literaturi, Radovi Staroslavenskog instituta 6, Zagreb, 1967, str. 109 - 208.
- Graciotti, Sante: Hrvatska glagoljska književnost kao kulturni posrednik između europskog Zapada i istočnih Slavena, Slovo 21, Zagreb, 1971, str. 305 - 323.
- Hamm, Josip: Glagolizam i njegovo značenje za Južne Slavene, Slavia XXV, Prag, 1965, str. 313 - 321.
- Hamm, Josip: Datiranje glagoljskih tekstova, Radovi Staroslavenskog instituta 1, Zagreb, 1952, str. 1 - 72.
- Hamm, Josip: Hrvatski tip crkvenoslavenskog jezika, Slovo 13, Zagreb, 1963, str. 43 - 67.
- Hercigonja, Eduard: Srednjovjekovna književnost, Povijest hrvatske književnosti 2, Zagreb, 1975.
- Hercigonja, Eduard: Nad iskonom hrvatske književnosti, Zagreb, 1986.
- Hercigonja, Eduard: Trojezična i tropismena kultura hrvatskoga srednjovjekovlja, Zagreb, 1994.
- Hercigonja, Eduard: Na temeljima hrvatske književne kulture, Zagreb, 2004.

- Ivšić, Stjepan: Dosad nepoznati hrvatskoglagolski prijevodi iz staročeškoga jezika, *Slavia* 6, Prag, 1922, str. 38 - 56 i 285 - 300.
- Ivšić, Stjepan: Još o dosad nepoznatim glagolskim prijevodima sa staročeškoga jezika, *Slavia* 8, Prag, 1927, str. 40 - 63.
- Jagić, Vatroslav: Hrvatska glagolska književnost, u: B. Vodnik, *Povijest hrvatske književnosti*, knj.1, Zagreb, 1913, str. 9 - 60.
- Japundžić, Marko: *Tragom hrvatskoga glagolizma*, Zagreb, 1995.
- Jurčević, Ivan: *Jezik hrvatskoglagoljskih tiskanih brevijara*, Osijek, 2002.
- Jurčević, Ivan: *Psalmi tiskani hrvatskom glagoljicom 1491. godine*, Osijek, 2005.
- Katičić, Radoslav: *Litterarum studia*, Književnost i naobrazba ranoga hrvatskog srednjovjekovlja, Zagreb, 1998.
- Kovačić, Slavko: *Glagoljsko bogoslužje i glagoljaši na području srednje Dalmacije od XVI - XX. stoljeća*, *Kačić* 25, Split, 449 - 458.
- Malić, Dragica : *Tragovi glagoljičke tradicije u starohrvatskom latiničkom rukopisu «Žića sv. otaca»*, *Studia Slavica Academiae Scientiarum Hungaricae* 36, *Akadémiai Kiadó*, Budapest, str. 239 - 245.
- Malić, Dragica: *Na izvorima hrvatskoga jezika*, Zagreb, 2002.
- Mihaljević, Milan: *Generativna fonologija hrvatske redakcije crkvenoslavenskoga jezika*, Zagreb, 1991.
- Nazor, Anica: *Hrvatskoglagoljske inkunabule*, *Croatica* 37/38/39, Zagreb, 1993, str. 229 - 257.
- Nazor, Anica: *The Glagolitic script of Croatia*, u katalogu *Discovering the Glagolitic script of Croatia- Trinity Colleege Library*, Dublin, 200 - 2001, Zagreb, 17 - 30.
- Ostojić, Ivan: *Benediktinci u Hrvatskoj*, knj.I,II,III, Split, 1963 - 1965.
- Pantelić, Marija Agnezija: *Glagoljski kodeksi Bartola Krbavca*, *Radovi Staroslavenskoga instituta* 5, Zagreb, 1964, str. 5 - 98.
- Pantelić, Marija Agnezija: *Odras sredine u hrvatskoglagoljskim liturgijskim kodeksima 14. i 15. stoljeća*, *Slovo* 21, Zagreb, 1971, str.324 - 333.
- Pantelić, Marija Agnezija: *Blaž Baromić, pisac i tiskar glagoljskih knjiga*, *Forum* 4-6, Zagreb, 1993, str. 384 - 390, 108.
- Paro, Frane: *Typographia glagolitica*, Zagreb, 1997.
- Petrović, Ivanka: *Bogorođičina čudesa u Ivančičevu zborniku*, hrvatskoglagoljskom spomeniku 14/15. stoljeća, *Radovi Staroslavenskog instituta u Zagrebu* 7, Zagreb, 1972, 123 - 210.
- Petrović, Ivanka: *Hrvatska i europska hagiografija*, u: *Hrvatska i Europa II*, Zagreb, 2000, str. 321 - 347.
- Reinhart, Johannes: *Najstarije svjedočanstvo za utjecaj Vulgate na hrvatskoglagoljsku Bibliju*, *Slovo* 39 - 40, Zagreb, 1990, str. 45 - 52.
- Rittig, Svetozar: *Povijest i pravo slovenštine u crkvenom bogoslužju, sa osobitim obzirom na Hrvatsku*, Zagreb, 1910.
- Runje, Petar: *O knjigama hrvatskih glagoljaša*, Zagreb, 1998.
- Runje, Petar: *Školovanje glagoljaša*, Zagreb, 2003.
- Sambunjak, Slavomir: *Jezik i stil hrvatskih glagoljskih prenja*, Split, 2000.
- Sambunjak, Slavomir: *Tkonski zbornik*, Tkon, 2001.
- Štefanić, Vjekoslav: *Glagoljski rukopisi otoka Krka*, Zagreb, 1960.
- Štefanić, Vjekoslav i suradnici: *Hrvatska književnost srednjega vijeka, Pet stoljeća hrvatske književnosti 1*, Zagreb, 1969.
- Štefanić, Vjekoslav: *Glagoljski rukopisi Jugoslavenske akademije*, I dio, Zagreb 1969, II dio, Zagreb 1970.

Štefanić, Vjekoslav: Determinante hrvatskoga glagolizma, Slovo 21, Zagreb, 1971, str. 13 - 30.

Tandarić, Josip: Hrvatskoglagoljska liturgijska književnost, Zagreb, 1993.

Zelić - Bučan, Benedikta: Bosančica u srednjoj Dalmaciji, Split, 1961.

Zaradija Kiš, Antonija: Knjiga o Jobu u hrvatskoglagoljskoj književnosti, Zagreb, 1977.

Žagar, Mateo: Kako je tkan tekst Bašćanske ploče?, Zagreb, 1997.

*** 900 godina Bašćanske ploče, zbornik, uredili Dr. Anton Bozanić, Dr. Milan Radić, akademik Petar Strčić (glavni urednik), Baška, 2000.

*** Glagoljica i hrvatski glagolizam, zbornik, uredili Marija - Ana Dürriegl, Milan Mihaljević, Franjo Velčić, Zagreb - Krk, 2004.

*** Drugi Hercigonjin zbornik, uredio Stjepan Damjanović, Zagreb, 2005.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

II. 1. Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru

Voditelj:

Prof. dr. sc. Nenad Cambi,
redoviti profesor

Opis kolegija:

Proučavanje antike na hrvatskim prostorima, nije moguće prije upoznavanja civilizacijskih procesa koji su se prethodno dogodili u povijesti. Etnički i kulturno ono što se događalo u posljednja dva milenija prije Kr. i poslije toga približno do godine 600. baštinski je temelj koji je u konačnici dočekao dolazak Hrvata. Narodi koji su tu živjeli bili su supstrat na kojem se stvarala etnogeneza Hrvata, a na antičkoj su kulturnoj baštini Hrvati gradili svoju državu i razvijali svoju civilizaciju. Nije bilo razvijenije državne zajednice i znatnije kulturne grupacije u Europi koja je dosegla visoku civilizaciju u srednjem vijeku, a da nije nikla na antičkim korijenima.

Grčka je antika u punoj mjeri zapljusnula obale Jadrana tek osnivanjem kolonija (Issa, Faros, Herakleja i dr.) pri kraju klasičnog razdoblja. Odrazi su se grčke kulture ipak pojavili još na samim počecima arhaike, u doba oko 600. godine prije Kr. To se dogodilo na tri područja, oko Bihaća uz Unu, u Istri oko Nezakcija (Vizače kraj Pule) i u srednjoj Dalmaciji (Issa, Brač, Salona i drugdje).

Međutim, tek s rimskom penetracijom antička je civilizacija dublje prodrla u unutrašnjost. Ona je, doduše, najprije temeljito zahvatila jadransko priobalje, a tek u rano carsko doba stigla je i do Podunavlja. Unatoč prodoru Rimljana i utjecaju antičkih kulturnih tokova autohtoni su se elementi tvrdokorno opirali nadmoćnijoj civilizaciji i snažnijoj državnoj organizaciji. Postupno su svi krajevi amalgamirali u jedinstvenu cjelinu, iako su se autohtone tradicije djelimično održale sve do dolaska Hrvata.

O antici u Hrvatskoj podatke crpimo iz povijesnih izvora te iz raznovrsnih drugih vrela, uglavnom arheoloških. Na temelju tih vrela i arheologije moguće je dobiti sliku povijesnog i civilizacijskog razvitka. Tada se, naime, događa prelazak s bezpismene na pismenu, te s ruralne na urbanu civilizaciju. Ta su dva pomaka bitan iskorak iz pretpovijesti u povijest, prelazak iz lokalne i zatvorene u otvorenu sredozemnu zajednicu. Zbog toga se na hrvatskom prostoru razvijaju viša civilizacijska dostignuća, kao što su urbanizam, graditeljstvo, kiparstvo, slikarstvo, sitne umjetnosti, epigrafika, numizmatika i dr. tekovina. Antika je doba pluralizma religija, pravnog normiranja lokalnih i širih društvenih zajednica, sređivanja katastra, sustavnog upravljanja gradovima i regijama, cestogradnje, organizirane državne vojske, globalnog gospodarstva i dr. U doba antike stvaraju se međusobni odnosi civiliziranog i neciviliziranog svijeta. Posebno je pak pitanje razvitak i proširenje kršćanstva u sve pore društva te Seoba naroda. Malo pomalo pridošle etničke grupacije prodiru u ljušturu carstva. Neki istraživači drže da antika zapravo traje sve do kasnog srednjovjekovlja. Antika je blagotvorno djelovala na graditeljstvo, kiparstvo, slikarstvo i drugo u doba humanizma i renesanse (Juraj Dalmatinac, Nikola Firentinac, Andrija Aleši i dr.). Utjecaji antike osjećaju se u filozofiji, politici, pravu, povijesti, književnosti i drugim vidovima života. Antika je i danas aktivni čimbenik u civilizacijskim tokovima. Da bi se to pokazalo, dovoljno je podsjetiti na Ivana Meštrovića ili arhitekturu postmoderne. O svemu tome na predavanjima će biti riječi, a literatura će dopuniti ono što kandidati za doktorat trebaju svladati.

Predavači i teme:

Prof. dr. sc. Tihana Težak Gregl
Prof. dr. sc. Nives Majnarić Pandžić

Prof. dr. sc. Aleksandar Durman
Prof. dr. sc. Brunislav Marjanović
Prof. dr. sc. Radoslav Katičić
Doc. dr. sc. Miroslav Glavičić
Doc. dr. sc. Željko Miletić,
Doc. dr. sc. Dražen Maršić
Prof. dr. sc. Bruna Kuntić Makvić
Prof. dr. sc. Mirjana Sanader
Prof. dr. sc. Marina Miličević Bradač
Prof. dr. sc. Robert Matijašić
Prof. dr. sc. Ante Uglešić

- *Prapovijesni kulturni krajolik hrvatskoga prostora u odnosu na mlađe kulturne krajolike*
- *Prožimanje prapovijesti i antike na hrvatskome prostoru*
- *Prisutnost helenske i helenističke kulture na Jadranu*
- *Provincijalni Rim u ilirskim zemljama u svojoj univerzalnosti i u vezi s domaćim kulturnim tlom*
- *Ilirske zemlje u antičkoj književnosti i antička književnost u ilirskim zemljama*
- *Kršćanska antika na dodirištu Zapadnog i Istočnog carstva*

Literatura:

G. Alföldi, Bevölkerung und Gesellschaft der römischen Provinz Dalmatien, Budapest 1965.
G. Alföldi, Personennamen in der römischen Provinz Dalmatia, Heidelberg 1969.
Antička Salona, Split 1991. (ed. N. Cambi).
Arheološki leksikon BiH, Sarajevo 1987.
I. Bojanovski, Dolabelin sistem cesta u rimskoj provinciji Dalmaciji, Sarajevo 1974.
I. Bojanovski, Bosna i Hercegovina u antičko doba, Sarajevo 1988.
L. Braccesi, Grecità Adriatica, Bologna 1977 8sec. Ed.)
J. Brunšmid, Inschriften und Münzen der griechischen Städte Dalmatiens, Wien 1898. (hrvatski prijevod "Natpisi i novci grčkih gradova Dalmacije", Split 1998.).
P. Cabannes, Les Illyriens de Bardylis à Genthios (IV e -IIe siècle avant J-C.), Paris 1988. Hrv. prijevod, Zagreb 2002.
N. Cambi, Antički sarkofazi na istočnoj obali Jadrana, Split 1988.
N. Cambi, Imago animi. Antički portret u Hrvatskoj, Split 2000.
N. Cambi, Antika, Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Zagreb 2002.
S. Dimitrijević, T. Težak Gregl, N. Majnarić Pandžić, Prapovijest. Povijest umjetnosti u Hrvatskoj, Zagreb 2000.
E. Dyggve, Povijest salonitanskog kršćanstva, Split 1996.
G. Fischer, Das römische Pola, München 1996.
B. Gabričević, Studije i članci o religijama i kultovima antičkog svijeta, Split 1987.
Grčki utjecaj na istočnoj obali Jadrana, Split 2002.
R. Katičić, Ancient Languages of the Balkans I, Mouton 1976.
R. Katičić, Illyricum mythologicum, Zagreb 1995.
B. Kirigin, Issa. Grčki grad na Jadranu, Zagreb 1996.
M. Kozličić, Hrvatsko brodogradništvo, Split 1993.
Longae Saloniae I-II, Split 2002.
L. Margetić, Rimsko pravo. Izabrane studije, Rijeka 1999.
L. Margetić, Prikazi i diskusije, Split 2002.
E. Marin, Narona, Zagreb 1996.
R. Matijašić, Gospodarstvo antičke Istre, Pula 1998.
B. Migotti, Evidence for the Christianity in Roman Southern Pannonia (Northern Croatia). A Catalogue of Finds, BAR Int. Series 684, Oxford 1997.

- A. Moczy, Pannonia and Upper Moesia. A History of Middle Danube Provinces, London-Boston 1974.
- K. Patsch, Zur Geschichte und Topographie von Narona, Wien 1907.
- K. Patsch, Lika u rimsko doba, Gospić 1990.
- Praistorija jugoslavenskih zemalja IV, Sarajevo 1983.
- Praistorija jugoslavenskih zemalja V, Sarajevo 1987.
- D. Rendić-Miočević, Iliri i antički svijet, Split 1989.
- M. Sanader, Antički gradovi u Hrvatskoj, Zagreb 2001.
- M. Sanader (i suradnici), Tilurium I, Zagreb 2003.
- P. Selem, Izidin trag, Split 1997.
- Simpozijum Duhovna kultura Ilira, Herceg Novi 4-6. novembra 1982. Posebna izdanja Akademije nauka i umjetnosti BiH, Centar za balkanološka ispitivanja knj. XIII, Sarajevo 1984.
- P. Sticotti, Die römische Stadt Doclea in Montenegro, Wien 1913.
- M. Suić, Antički grad na istočnom Jadranu, Zagreb 1976.
- M. Suić, Prošlost Zadra I, Zadar 1981.
- M. Suić, Opera selecta. Izabrani radovi iz starije povijesti Hrvatske, Zadar 1996.
- A. Škegro, Gospodarstvo rimske provincije Dalmacije, Zagreb 1999.
- J.J. Wilkes, Dalmatia, London 1969.
- J.J. Wilkes, The Illyrians, Oxford-Cambridge Mass. 1996 (3rd ed.). ili
- M. Zaninović, Od Helena do Hrvata, Zagreb 1996.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

II. 2. Srednjovjekovni kulturni krajolici na hrvatskom prostoru

Voditelj:

Prof. dr. sc. Nikica Kolumbić†,

redoviti profesor

Opis kolegija:

Hrvatsko srednjovjekovlje unutar interdisciplinarnog studija kroatologije temelji se na povijesnom i multikulturološkom aspektu, s ciljem da se prikaže raznolikost i bogatstvo hrvatskoga kulturnog krajolika, ali i jedinstvo te posebnost mnogostoljetne epohe. U njoj su Hrvati, unutar europskog kulturnog prostora, sudjelovali već od VIII. ili IX. stoljeća i u njoj su zacrtali svoj nacionalni identitet, osobito u raznolikim područjima umjetnosti, naravno, uključujući tu dodire i utjecaje istočne, naročito bizantske kulture te zapadne, poglavito romanske i talijanske.

Sve predviđene teme (podkolegiji) vezane za hrvatsko srednjovjekovlje imaju razjasniti bitna pitanja dijakronije i sinkronije, a pripadaju problematici koja u znanosti predstavlja tek postignuta priznanja ili ostaju još uvijek kao otvorena pitanja. Rijetko se, naime, kod nas raspravljalo o stilskim formacijama najstarijega razdoblja, posebno s komparativnog aspekta svih umjetnosti. Pitanje latinaške i glagoljaške aktivnosti treba gledati u međusobnom suodnosu, prožimanju i nadopunjavanju. Posebno će se raspravljati o kulturnoj razini i dometu s obzirom na rasadišta kulture – samostane, kaptole i sl. Dosadašnji rezultati u istraživanjima hrvatskoga srednjovjekovlja nameću potrebu da se objektivno razmotri i uloga drugih kultura u formiranju hrvatskoga kulturnog krajolika, a svu iznesenu problematiku zaokružiti će povijesni pregled hrvatske duhovnosti na svim našim prostorima.

Predavači i teme:

- Jezična i pismena kultura hrvatskoga srednjovjekovlja (Prof. dr. sc. Eduard Hercigonja)
- Ćirilometodijevsko naslijeđe u Hrvata (Prof. dr. sc. S. Damjanović)
- Hrvatski srednjovjekovni latinitet (prof. dr. sc. B. Glavičić)
- Religijski život i školstvo u hrvatskom srednjovjekovlju (Prof. dr. sc. F. Šanjek)
- Filozofsko naslijeđe i estetski pogledi u hrvatskom srednjem vijeku (Dr. sc. Z. Posavac)
- Likovne umjetnosti i glazba u hrvatskom srednjem vijeku (Prof. dr. I. Fisković, Prof. dr. S. Tuksar)
- Pravo i gospodarstvo na tlu srednjovjekovne Hrvatske (Prof. dr. L. Margetić, dr. sc. V. Stipetić)

Literatura:*Opća:*

- Horvat, J.: Kultura Hrvata kroz 1000 godina, 1939. ili 2. izd.
Črnja, Z.: Kulturna historija Hrvatske, 1964. i ostala izd.
Hrvatska i Europa. sv. I. 1997. i sv. II. 2000.
Katičić, R.: Litterarum studia. 1998.
Jacques le Goff: La civilisation de l'Occident médiéval, 1982. ili hrv. prijevod, Zagreb 1998.
E. R. Curtius: Evropska književnost i latinsko srednjovjekovlje, 1971.
Pisana riječ u Hrvatskoj, 1985./86.
Milić, B.: Razvoj grada kroz stoljeća. II. srednji vijek. 1995.
Radoslav Katičić: Litterarum studia, 1998.
Nikica Kolumbić: Dva stilska razdoblja u hrvatskoj srednjovjekovnoj književnosti. Treći hrv. slavistički kongres. Uvodna izlaganja. 2002., str. 5-19.

Posebna:

- Eduard Hercigonja: Tropismena i trojezična kultura hrvatskog srednjovjekovlja. Pisana riječ u Hrvatskoj, 1985./86., str. 39-79.
Milan Moguš: Povijest hrvatskoga književnoga jezika, 2. izd., (1995.).
Eduard Hercigonja: Srednjovjekovna književnost. Povijest hrv. knjiž., knj. 2, (1975.).
Stjepan Damjanović: Slovo iskona. Staroslavenska/starohrvatska čitanka. 2002.
Branko Fučić: Glagoljski natpisi. Djela JAZU 57, 1982.
Hrvatski latinisti, knj. 1. (prir. V. Gortan i V. Vratović). Pet stoljeća hrv. knjiž., knj. 2. 1969.
Branimir Glavičić: Hrvatski latinizam. Hrvatska i Europa, knj. 2. 2002.
Franjo Šanjek: Crkva i kršćanstvo u Hrvata. Srednji vijek. 1993.
Stjepan Krsić: Generalno učilište Dominikanskoga reda u Zadru 1396.-1807., 1996.
Dragutin Franković: Povijest školstva i pedagogije u Hrvatskoj. 1958.
Zlatko Posavac: Estetika u Hrvata. 1986.
Ljerka Schiffler: Hrvatsko filozofsko naslijeđe. Hrvatska i Europa. 2000. str. 777-800.
Slavko Batušić: Umjetnost u slici. 1957. i novija izdanja.
Lovro Županović: Stoljeća hrvatske glazbe. 1980.
Luj Margetić: Zakoni, pravni običaji, statuti, privilegije. Hrvatska i Europa, 2000., 149-166.
Antun Dabinović: Hrvatska državna i pravna povijest. 1940. II. izd. 1990.
Vladimir Stipetić: Povijest hrvatske ekonomske misli. 2001.

Napomena:

Navedena literatura znatno će se korigirati i nadopuniti, posebno od pojedinih predavača. Ovdje su dana samo početna polazišta za studij pojedinih kolegija i studija kao cjeline.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

II. 3. Hrvatska kultura u ozračju humanizma, renesanse i baroka

Voditelj:

Prof. dr. sc. Stanislav Tuksar,
redoviti profesor

Opis kolegija:

Kandidat dobiva sažet činjenični pregled i idejno-interpretativnu sintezu duhovnih i materijalnih proizvoda u razdobljima renesanse i baroka za područja hrvatskoga jezika, filozofije, znanosti, književnosti, likovnih umjetnosti (slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, urbanizam), kazališta i glazbe na podlozi hrvatske političke, gospodarske i društvene povijesti odgovarajućih razdoblja, te temeljni uvid u pojedine specifične pojave poput glagoljaštva, latinizma, enciklopedizma i vjerskih polarnosti (protestantizam i protureformacija/katolička obnova). Pregledi i sinteze obuhvaćaju ukupnost domaćih kulturnih postignuća i na tlu hrvatskih povijesnih zemalja zatečenih stranih pojava i djelatnih osoba, te temelje njihova suodnosa (duhovno i sinkrono) s odgovarajućim korelatima u Europi s posebnim naglaskom na mediteranske (sjeverno-, srednje- i južnotalijanski) i srednjoeuropske (ugarski, germanski) kulturne krugove.

Predavači i teme:

Prof. dr. sc. Eduard Hercigonja, Hrvatska glagoljska baština
Dr. sc. Milan Kruhek, Politička i društvena povijest hrvatskih zemalja 1500.-1750.
Prof. dr. sc. Josip Vončina, Hrvatski jezik u razdoblju renesanse i baroka
Prof. dr. sc. Ljerka Schiffler, Hrvatska filozofija u razdoblju renesanse i baroka
Prof. dr. sc. Žarko Dadić, Hrvatska znanost u razdoblju renesanse i baroka
Prof. dr. sc. Dunja Fališevac, Hrvatska književnost u razdoblju renesanse i baroka
Dr. sc. Tonko Maroević, Hrvatska likovna umjetnost u razdoblju renesanse i baroka
Prof. dr. sc. Nikola Batušić, Hrvatsko kazalište u razdoblju renesanse i baroka
Prof. dr. sc. Stanislav Tuksar, Hrvatska glazba u razdoblju renesanse i baroka

Literatura:

a. Udžbenici

Politička, gospodarska i društvena povijest

Macan, Trpimir: Povijest hrvatskoga naroda (Mora opstanka i obnove rasute bašćine), NZMH-ŠK, Zagreb 1992.

Pavličević, Dragutin: Povijest Hrvatske, 2. izd., P.I.P. Pavičić, Zagreb 2002.

Hrvatski jezik

Vončina, Josip: Jezičnopovijesne rasprave, Liber, Zagreb 1979.

Vončina, Josip: Jezična baština, Književni krug, Split 1978.

Filozofija

Zenko, Franjo: Starija hrvatska filozofija, Hrestomatija filozofije, ŠK, Zagreb 1995.

Znanost

Dadić, Žarko: Povijest egzaktnih znanosti u Hrvata (1. knj.: Razdoblje renesanse; Razdoblje sedamnaestog stoljeća), SNL, Zagreb 1982.

Dadić, Žarko: Hrvati i egzaktne znanosti u osvitu novovjekovlja, Naprijed, Zagreb 1994.

Književnost

Kombol, Mihovil: Povijest hrvatske književnosti do narodnog preporoda, MH, Zagreb 1945.

Franičević, Marin – Švelec, Franjo – Bogišić-Rafo: Povijest hrvatske književnosti: knj. 3: Od renesanse do prosvjetiteljstva), Liber-Mladost, Zagreb 1974.

Georgijević, Krešimir: Hrvatska književnost od 16. do 18. stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj i Bosni, MH, Zagreb 1969.

Novak, Slobodan P.: Povijest hrvatske književnosti, Antibarbarus, Zagreb 1998.

Likovne umjetnosti (slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, urbanizam)

Horvat, Anđela – Matejčić, Radmila – Prijatelj, Kruno: Barok u Hrvatskoj, Zagreb 1982.

Prijatelj, Kruno: Kroz povijest umjetnosti u Dalmaciji (Slikarstvo renesanse u Dalmaciji i Istri; Barok u Dalmaciji), Književni krug, Split 1995.

Kazalište

Batušić, Nikola: Povijest hrvatskog kazališta (Kazalište renesansnoga razdoblja; Kazalište baroknoga razdoblja), ŠK, Zagreb 1978,

Glazba

Andreis, Josip: Povijest hrvatske glazbe (Šesnaesto stoljeće; Sedamnaesto stoljeće), Mladost-Liber, Zagreb 1974.

Županović, Lovro: Stoljeća hrvatske glazbe (Stoljeće visoke renesanse; Stoljeća glazbenog baroka), ŠK, Zagreb, 1980.

Glagoljaštvo

Fučić, Branko: Glagoljski natpisi, JAZU, Zagreb 1982.

Latinizam

Gortan, Veljko i Vratović, Vladimir (prir.): Hrvatski latinisti. Pisci 15. i 16. stoljeća, sv. I-II, Pet stoljeća hrvatske književnosti, Zora-MH, Zagreb 1969.,1970.

Enciklopedizam

Schiffler, Ljerka: Ideja enciklopedizma i filozofijsko mišljenje (I. Ideja enciklopedizma; VI. Panopticum Croaticum), HFD, Zagreb 1989.

Vjerske polarnosti (protestantizam i protureformacija/katolička obnova)

Buturac, Josip – Ivandija, Antun: Povijest katoličke crkve među Hrvatima (Bosna, Slavonija i južna Ugarska pod Turcima u XVI i XVII stoljeću; Sjeverozapadna Hrvatska u XVI i XVII stoljeću; Crkva u Dalmaciji od XVI do XVII stoljeća), HKD sv. Ćirila i Metoda, Zagreb 1973.

Vanino, Miroslav: Isusovci i hrvatski narod (I: Rad u XVI stoljeću. Zagrebački kolegij; II. Kolegij dubrovački, riječki, varaždinski i požeški) GZH, Zagreb 1969.

Bučar, Franjo: Povijest hrvatske protestantske književnosti, MH, Zagreb 1910.

b. Nadopunjujući naslovi

Politička, gospodarska i društvena povijest

Foretić, Vinko: Povijest Dubrovnika do 1808., sv. I-II, NZMH, Zagreb 1980.

Klaić, Nada: Društvena previranja i bune u Hrvatskoj u XVI i XVII stoljeću, Nolit, Beograd 1976.

Hrvatski jezik

Vince, Zlatko: Putovima hrvatskog književnog jezika, NZMH, Zagreb 1990.

Damjanović, Stjepan: Tragom jezika hrvatskih glagoljaša, HFD, Zagreb 1984.

Filozofija

Schiffler-Premec, Ljerka: Iz hrvatske filozofske baštine, Zagreb 1980.

Schiffler-Premec, Ljerka: Miho Monaldi. Ličnost i djelo, Zagreb 1984.

Girardi-Karšulin, Mihaela: Filozofska misao Frane Petrića, Zagreb 1988.

Zenko, Franjo: Aristotelizam od Petrića do Boškovića, Zagreb 1983.

Posavac, Zlatko: Estetika u Hrvata (Estetika renesanse), Zagreb 1986.

Posavac, Zlatko (prir.): Hrvatska filozofija u prošlosti i sadašnjosti, HFD, Zagreb 1992.

Znanost

Bazala, Vladimir: Pregled hrvatske znanstvene baštine, Zagreb 1978.

Književnost

Fališevac, Dunja: Stari pisci hrvatski i njihove poetike, Liber, Zagreb 1989.

Frangeš, Ivo: Povijest hrvatske književnosti, NZMH-CZ, Zagreb-Ljubljana 1987.

Pavličić, Pavao: Rasprave o hrvatskoj baroknoj književnosti, Čakavski sabor, Split 1979.

Flaker, Aleksandar i Pranjčić, Krunoslav: Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, Zagreb 1978.

Kravar, Zoran: Studije o hrvatskom književnom baroku, Zagreb 1975.

Likovne umjetnosti (slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, urbanizam)

Fisković, Cvito: Baština starih hrvatskih pisaca, Čakavski sabor, Split 1978.

Fisković, Cvito: Juraj Dalmatinac, Zagreb 1982.

Kazalište

Novak, Slobodan P. – Lisac, Josip: Hrvatska drama do narodnog preporoda, sv. I-II, Logos, Split 1984.

Saverio Perillo, Francesco: Hrvatska crkvena prikazanja, Čakavski sabor, Split 1978.

Glazba

Cavallini, Ivano: Musica, cultura e spettacolo in Istria tra `500 e `600, Firenze 1990.

Cavallini, Ivano: I due volti di Nettuno. Teatro e musica a Venezia e in Dalmazia, Lucca 1994.

Kos, Koralka: Pavlinski zbornik (Napjevi), HAZU, Zagreb 1991.

Stipčević, Ennio: Hrvatska glazba (Doba humanizma i renesanse; Sedamnaesto stoljeće; Osamnaesto stoljeće: barok), ŠK, Zagreb 1997.

Tuksar, Stanislav: Hrvatski renesansni teoretičari glazbe, JAZU, Zagreb 1978.

Tuksar, Stanislav: Hrvatska glazbena terminologija u razdoblju baroka, HMD-MIC, Zagreb 1992.

Glagoljaštvo

Bezić, Jerko: Razvoj glagoljaškog pjevanja na zadarskom području, JAZU, Zadar 1973.

Latinizam

Mirković, Mijo: Matija Vlačić Ilirik, sv. 1-2. Čakavski sabor, Pula-Rijeka 1980.

Vratović Vladimir: Hrvatski latinizam i rimska književnost, NZMH, Zagreb 1989.

Enciklopedizam

Collison, R. L.: Encyclopaedias – Their History throughout the Ages, New York-London 1968.

Vjerske polarnosti (protestantizam i protureformacija/katolička obnova)

Korade, Mijo – Aleksić, Mira – Matoš, Jarko: Jesuits and Croatian Culture, Most, sv. 15, Zagreb 1992.

Napomena: sve stavke bit će nadopunjene ili nadomještene literaturom koju će predložiti nastavnici.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

II. 4. Hrvatska kultura u ozračju prosvjetiteljstva, klasicizma, predromantizma i romantizma

Voditelj:

Prof. dr. sc. Nikša Stančić,
redoviti profesor

Opis kolegija:

Faktografski pregled i idejno-interpretativna sinteza duhovnih i materijalnih proizvoda za područja hrvatskog jezika, filozofije, znanosti, književnosti, likovnih umjetnosti (slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, urbanizam), kazališta i glazbe na podlozi hrvatske političke, gospodarske i društvene povijesti. Sve se teme u sklopu ovog kolegija obrađuju interdisciplinarno i teži se cjelokupnosti pogleda na to razdoblje. Osim toga se sve što se zbiva u Hrvatskoj postavlja u kontekst svjetskih zbivanja.

Predavači i teme:

Hrvatska glagoljaška baština: Prof. dr. sc. E. Hercigonja, Dr. sc. A. Nazor, Prof. dr. sc. S. Damjanović, Prof. dr. sc. J. Bezić
Politička i društvena povijest Hrvatske 1700.-1850. Dr. sc. M. Valentić, Dr. sc. D. Pavličević, Prof. dr. sc. N. Moačanin.

Povijest hrvatskoga jezika: prosvjetiteljstvo, predpreporodno razdoblje, hrvatski narodni preporod, Prof. dr. sc. J. Vončina

Hrvatska filozofija i znanost: prosvjetiteljstvo, predpreporodno razdoblje: Prof. dr. sc. F. Zenko, Prof. dr. sc. Lj. Schiffler, Prof. dr. sc. Ž. Dadić

Povijest hrvatske književnosti, prosvjetiteljstvo, predpreporodno razdoblje, hrvatski narodni preporod: Prof. dr. sc. D. Fališevac, Prof. dr. sc. M. Tomasović, Prof. dr. sc. Z. Kravar.

Likovne umjetnosti u Hrvatskoj – slikarstvo, kiparstvo, arhitektura, urbanizam (18. stoljeće, prva pol. 19. stoljeća): Prof. dr. sc. T. Maroević, Dr. sc. V. Marković

Povijest kazališta u Hrvatskoj (18. stoljeće, prva polovina 19. stoljeća): Prof. dr. sc. N. Batušić, Prof. dr. sc. P. Pavličić, Prof. dr. sc. S. P. Novak

Glazbena kultura u Hrvatskoj (18. stoljeće, prva polovina 19. stoljeća): prof. dr. sc. K. Kos, prof. dr. sc. S. Tuksar

Rad s mentorom na magistarskom radu

Literatura:

a) Osnovna

Politička, gospodarska i društvena povijest

Macan, T.: Povijest hrvatskoga naroda, III. izdanje (Mora opstanka i obnove rasute baščine, Ideološka polazišta i državnopravna borba), NZMH-ŠK, Zagreb 1999.

Pavličević, D.: Povijest Hrvatske, drugo izdanje, (str. 199-256), Naklada Pavičić, Zagreb 2000.

Hrvatski jezik

Vončina, J.: Jezičnopovijesne rasprave, Liber, Zagreb 1979.

Vince, Z.: Putovima hrvatskog književnog jezika, Liber, Zagreb 1978.

Filozofija

Zenko, F.: Starija hrvatska filozofija, Hrestomatija filozofije, ŠK. Zagreb 1995.

Znanost

Dadić, Ž.: Povijest egzaktnih znanosti u Hrvata, (1. knjiga: Osamnaesto stoljeće, 2. knjiga: Egzaktne znanosti u prvoj polovici 19. stoljeća), SNL, Zagreb 1982.

Književnost

Barac, A.: Hrvatska književnost, knjiga I. Književnost ilirizma, JAZU, Zagreb 1964.

Ježić, S.: Hrvatska književnost od početka do danas 1100.-1941. (Racionalizam i narodno prosvjeđivanje, Hrvatski preporod) Grafički zavod Hrvatske, Zagreb 1993.
Kombol, M.: Poviest hrvatske književnosti do narodnog preporoda, MH, Zagreb 1945.

Likovne umjetnosti

Prijatelj, K.: Slikarstvo Dalmacije (1784.-1884.), Književni krug, Split
Enciklopedija hrvatske umjetnosti I - II, Leksikografski zavod "M. Krleža", Zagreb 1995.-1996.

Kazalište

Batušić, N.: Povijest hrvatskog kazališta, ŠK, Zagreb 1978.

Glazba

Andreis, J.: Povijest hrvatske glazbe (Osamnaesto stoljeće, Devetnaesto stoljeće) Mladost-Liber, Zagreb 1974.

Županović, L.: Stoljeća hrvatske glazbe (Stoljeća glazbenog baroka, Stoljeća glazbenog romantizma A), ŠK, Zagreb 1980.

Glagoljštvo

Fučić, B.: Glagoljski natpisi, JAZU, Zagreb 1982.

Latinizam

Gortan, V. – Vratović, V. (prir.): Hrvatski latinisti, sv. I.-II. Pet stoljeća hrvatske književnosti, Zora-MH, Zagreb 1969.-1970.

b) Dopunska

Politička, gospodarska i društvena povijest

Društveni razvoj u Hrvatskoj (od 16. do početka 20. stoljeća) (ur. Mirjana Gross) SNL, Zagreb 1981.

Šidak, J. i dr.: Hrvatski narodni preporod. Ilirski pokret, Školska knjiga, Zagreb 1988.

Stančić, N.: Hrvatski narodni preporod 1790.-1848. U: Hrvatski narodni preporod 1790.-1848. Hrvatska u vrijeme Ilirskog pokreta (ur. Nikša Stančić), Zagreb 1985.

Stančić, N.: "Još Hrvatska ni propala" iz 1832.-33. Ideologija Ljudevita Gaja u pripremnom razdoblju hrvatskog narodnog preporoda. Globus – Zavod za hrvatsku povijest Filozofskog fakulteta u Zagrebu. Zagreb 1989.

Peričić, Š.: Dalmacija uoči pada Mletačke republike. Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1980.

Božić-Bužančić, D.: Južna Hrvatska u europskom fiziokratskom pokretu. Književni krug, Split 1995.

Foretić, V.: Povijest Dubrovnika do 1808. (Drugi dio od 1526. do 1808.), Nakladni zavod Matice hrvatske, Zagreb 1980.

Čosić, S.: Dubrovnik nakon pada Republike (1808.-1848.). Zavod za povijesne znanosti HAZU u Dubrovniku, Dubrovnik 1999.

Hrvatski jezik

Vončina J.: Preporodni jezični temelji, Zagreb 1993.

Moguš, M.: Povijest hrvatskog jezika, ŠK. Zagreb

Pranjeković, I.: Kronika hrvatskog jezikoslovlja, Zagreb 1993.

Filozofija

Škarica, D.: Spoznaja i metoda u Ruđera Boškovića, Biblioteka Filozofska istraživanja, Zagreb 1992.

Čuljak, Z.: Nastanak Boškovićeve filozofije prostora i vremena, Biblioteka Filozofska istraživanja, Zagreb 1992.

Barbarić, D.: Filozofija Andrije Dorotića, Odjel za povijest filozofije Instituta za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb 1987.

Zenko, F.: Aristotelizam od Petrića do Boškovića, (Posljednja dva poglavlja), Globus, Zagreb 1983.

Posavac, Z.: Estetika u Hrvata (Izvori neoklasicizma), Zagreb 1986.

Znanost

Martinović, I.: Hrvatska prirodnofilozofska baština 18. stoljeća. U: Filozofska istraživanja, god. 15. sv. 1-2. Zagreb 1995. str. 3-43.

Književnost

Franičević, M. – Švelec, F. – Bogišić, R.: Povijest hrvatske književnosti: knj. 3: Od renesanse do prosvjetiteljstva (Dio: Književnost prosvjetiteljstva), Liber-Mladost, Zagreb 1974.

Frangeš, I.: Povijest hrvatske književnosti, NZMH-CZ. Zagreb-Ljubljana 1987.

Jelčić, D.: Preporod književnosti i književnost preporoda, Zagreb 1998.

Dani hvarskog kazališta, sv. 23. Hrvatska književnost uoči preporoda, Književni krug, Split, 1997.

Dani hvarskog kazališta, sv. 24. Ilirizam i romantizam, Književni krug, Split 1998.

Hrvatska latinska književnost 18. stoljeća

Vratović, V.: Hrvatski latinizam i rimska književnost, NZMH, Zagreb 1989.

Kazalište

Novak, S. P. – Lisac, J.: Hrvatska drama do narodnog preporoda, sv. I-II. Logos, Split 1984.

Glazba

Stipčević, E.: Hrvatska glazba (Osamnaesto stoljeće), Školska knjiga, Zagreb 1997.

Napomena: Sve stavke valjat će nadopuniti ili nadomjestiti literaturom koju će predložiti nastavnici.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

II. 5. Hrvatska kultura novijega i najnovijega doba

Voditelj: **prof. dr. sc. Tihomil Maštrović**,
redoviti profesor

Opis kolegija:

Odredit će se problemi periodizacije hrvatske kulture novoga i najnovijega doba Hrvatski književni romantizam / Hrvatski narodni preporod / Predrealizam i realizam / Naturalizam / Pokret hrvatske moderne / Praška skupina – ideje T. Masaryka / Bečka skupina – nove estetičke zamisli / Bečka secesija / Programi i manifesti / Časopisi / Kritike i polemike / Stilska mnoštvenost – začetci hrvatskih avangardnih pravaca / Ekspresionizam i futurizam / Socijalni realizam / Časopisi / Pisci i djela / Postmoderna / Umjetnost i društvo.

Predavači i teme:

Prof. dr. sc. Tihomil Maštrović, Hrvatska književnost XIX. i XX. stoljeća

Prof. dr. sc. Ljubomir Antić, Hrvatska dijaspora

Dr. sc. Snježana Čolić: Sociologija hrvatske kulture i umjetnosti

Prof. dr. sc. Darko Gašparović, Hrvatsko kazalište i teatrologija novijega doba

Dr. sc. Srećko Lipovčan, Mediji i hrvatska kultura

Prof. dr. sc. Hrvoje Matković, Povijest hrvatskog naroda novijega doba

Prof. dr. sc. Miroslav Šicel, Hrvatska dijalektalna književnost

Doc. dr. sc. Josip Talanga: Hrvatska novovjekovna filozofija i znanost

Dr. sc. Dijana Vukičević Samaržija, Hrvatska likovna umjetnost novijega
i najnovijega doba
Prof. dr. sc. Koraljka Kos, Glazbena kultura

Literatura:

Povijest: politička, crkvena i kulturna

- Antić, Lj., Hrvati i Amerika. Zagreb, 1992., 2. izd. Zagreb, 2003.
Banac, I., Nacionalno pitanje u Jugoslaviji. Zagreb, 1986.
Bilandžić, D., Hrvatska moderna povijest, Golden marketing, Zagreb 1999.
Horvat, J., Politička povijest Hrvatske I-II. 2. izd., Zagreb, 1990.
Kale, E., Hrvatski kulturni i politički identitet. Zagreb, 1999.
Kocijanić, J. – Kolarić, J., Pape i hrvatski narod. Zagreb, 1998.
Kolarić, J., Povijest kršćanstva u Hrvata. Zagreb, 1998.
Macan, T., Povijest hrvatskoga naroda. Zagreb, 1992.
McAdams, C. Michael, Hrvatska – mit i stvarnost. Zagreb, 1993.
Pavličević, D., Povijest Hrvatske. 3. izd. Zagreb, 2002.
Tuđman, F., Velike ideje i mali narodi. Zagreb, 1970.
Šidak, J., Historijska čitanka za hrvatsku povijest I., Zagreb 1952.h

Povijest kazališta, likovnih umjetnosti, glazbe

- Andreis, J., Povijest glazbe, knj. 4., Povijest hrvatske glazbe. Zagreb, 1974.
Batušić, N., Povijest hrvatskoga kazališta. Zagreb 1978.
Gamulin, G., Hrvatska umjetnost XIX. i XX. st., Zagreb, 1999.
Hećimović, B., Hrvatska dramska književnost između dva rata. *Rad JAZU*, br. 353, Zagreb, 1968.
Repertoar hrvatskih kazališta 1840-1860-1980., Zagreb, 1980.
Županović, L., Stoljeća hrvatske glazbe., Zagreb, 1980.

Povijest jezika i književnosti

- Frangješ, I.: Povijest hrvatske književnosti. Zagreb-Ljubljana, 1987.
Hrvatski književni povjesničari. Znanstveni zbornici o: Mihovilu Kombolu (1983., II. izd.: 1997.); Slavku Ježiću (1997.); Franji Fancevu (1998.); Tomi Matiću (1998.); Albertu Haleru (2000.); Branku Vodniku (2001.); Ivanu Milčetiću (2002.) (Glavni urednik: Tihomil Maštrović.) (Odabrane rasprave.)
Ježić S., Hrvatska književnost od početaka do danas (1100.-1941.). Zagreb 1944., 2. izd., Zagreb 1993.
Mrkonjić, Z.: Suvremeno hrvatsko pjesništvo. Zagreb, 1971.
Moguš, M., Povijest hrvatskoga književnoga jezika. Zagreb, 1993., 2. izd. 1995.
Nemec, K.: Povijest hrvatskog romana. Zagreb, 1994., II. sv.: Zagreb, 1998.
Suvremeno hrvatsko pjesništvo, ur. A. Stamać, Zagreb, 1988.
Šicel, M.: Hrvatska književnost 19. i 20. stoljeća. Zagreb, 1997.
Vince, Z., Putevima hrvatskoga književnog jezika. Zagreb, 1978., 2. izd. 1990.
Žmegač, V., Duh impresionizma i secesije. Studije o književnosti hrvatske moderne. 2. izd., Zagreb, 1997.

Širi književni i duhovni kontekst hrvatske kulture

- Barac, A., Hrvatska književna kritika. Zagreb 1938.
Brešić, V., Autobiografije hrvatskih pisaca. Zagreb, 1996.
Čale, F., O književnim i kazališnim dodirima hrvatsko-talijanskim. Dubrovnik 1968.
Dadić, Ž., Povijest egzaktnih znanosti u Hrvata, sv. I. i II., Zagreb, 1982.
Flaker, A., Književne poredbe. (Nacrta za periodizaciju novije hrvatske književnosti). Zagreb 1968.
Flaker, A., Stilske formacije. Zagreb 1976.
Flaker, V., Časopisi hrvatskog modernističkog pokreta, 1977.
Grubišić, V., Hrvatska književnost u egzilu. Muenchen-Barcelona, 1991.

Hrvatska književnost prema europskim književnostima (ur. A. Flaker i K. Pranjić), 1978.
 Hrvatska književnost u europskom kontekstu (ur. A. Flaker i K. Pranjić), 1978.
 Ivanišin, N., Fenomen ekspresionizma u hrvatskoj književnosti. Zagreb, 1980.
 Katičić, R., Na kroatističkim raskrižjima. Zagreb, 1998.
 Košutić-Brozović, N., Francuske književne pobude u časopisima hrv. moderne, Rad JAZU, br. 355, 1969.
 Lasić, S., Sukob na književnoj ljevici, 1970.
 Maštrović, T., Drama i kazalište hrvatske moderne u Zadru, 1990.
 Maštrović, T., Nad jabukama vile Hrvatice. Kroatističke studije. Zagreb, 2001.
 Milanja, C., Hrvatski roman 1945.-1990. Zagreb, 1996.
 Pavletić, V., Kako razumijeti poeziju. Zagreb 1995.
 Peić, M., Književnost - Slavonija. Osijek 1984.
 Petrač, B., Futurizam u Hrvatskoj. Zagreb 1995.
 Posavac, Z. (prir.) Hrvatska filozofija u prošlosti i sadašnjosti – Zbornik iz 1968., Zagreb., 1992.
 Slabinac, G., Hrvatska književna avangarda. Zagreb, 1988.
 Slamnig, I., Hrvatska versifikacija, 1981.
 Stamać, A., Pjesnici druge moderne. Zagreb, 1996.
 Stamać, A., Rasprave i eseji o hrvatskoj književnosti. Rijeka 1997.
 Stojević, M., Čakavsko pjesništvo XX. st., 1987.
 Suvin, D., Dramatika Iva Vojnovića. Geneza i struktura. *Dubrovnik*, XX, br. 5-6; Dubrovnik 1977.
 Skok, J., Moderno hrvatsko kajkavsko pjesništvo, 1985.
 Šicel, M., Književnost moderne, Povijest hrv. književnosti, knj. 5, 1978
 Šicel, M., Programi i manifesti u hrvatskoj književnosti, 1972.
 Zbornik "Ekspresionizam i hrvatska književnost", "Kritika", sv. 3, Zagreb, 1969.
 Zorić, M., Književna prožimanja hrvatsko-talijanska, Split, 1992.
 Žmegač, V., Bečka moderna: portret jedne kulture, Zagreb, 1998.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

III. 1. Hrvatska tradicijska kultura i usmena književnost

Voditelj:

Dr. sc. Ivan Lozica,
znanstveni savjetnik

Opis kolegija:

Kolegij je zamišljen kao multidisciplinarni pogled na hrvatsku tradicijsku kulturu, folklor i usmenu književnost, na temelju aktualnih istraživanja Instituta za etnologiju i folkloristiku te u svjetlu svjetskih trendova. Nakon uvodnog voditeljeva predavanja znanstvenici IEF-a će održati niz specijalističkih predavanja kojima je zajednički nazivnik uloga tradicijske sastavnice u formiranju suvremenoga hrvatskog kulturnog identiteta. Predavanje o rukopisnim kolekcijama Odbora za narodni život i običaje i Matice hrvatske upoznat će postdiplomande sa starijim fondom hrvatske etnološke i folklorističke građe. Predavanje o usmenim predajama o Zagrebu pokazat će tipološke raznolikosti usmene predaje, prepletenost s ostalim žanrovima te odnos prema zbiljnosti, mjesto povijesne predaje u povijesnom diskursu te recepciju u hrvatskoj književnosti. Predavanje o društvenom pamćenju i usmenoj tradiciji razmotrit će ulogu usmene pripovjedne tradicije u konstrukciji povijesnog pamćenja unutar etnosocijalnog konteksta. U predavanju o etnokulturnom identitetu hrvatskih zajednica u dijaspori bit će riječi o migracijama Hrvata općenito, o načinu doseljavanja, o tipovima migrantskih zajednica, imigrantskim politikama i procesima integracije migranata u migratornom području. S motrišta etnologije i kulturne antropologije obradit će se teme relevantne za zajednice Hrvata u europskoj i transkontinentalnoj dijaspori. O specifičnostima hrvatske dijaspore s ove strane Atlantika bit će riječi i u predavanju “Globalizacija i identitet – hrvatski ekonomski migranti u Europi”. Predavanje o etnoteatologiji predočit će razvoj hrvatske etnoteatologije u 20. stoljeću te će se baviti performativnim žanrovima folkloru, rasponom od teorija igara do interkulturalističkih kazališnih projekata i transkulturalističke teorije glume E. Barbe, napose pojma rodne izvedbe J. Butler, pa i nekih novijih proširenja toga termina. U predavanju o povijesti i etnografiji javne prakse narodne glazbe u Hrvatskoj, govorit će se o narodnoj, folklornoj i tradicijskoj glazbi, primijenjenoj etnomuzikologiji, folkloru i folklorizmu, obnovi (*revival*), tradiciji, baštini, izumu tradicije i identitetu. Predavanje o korčulanskoj moreški dat će povijesne, društvene i političke okvire moreški i razmotriti stilska obilježja te ulogu glazbe u mačevnim bojevnim plesovima. U predavanju o teorijama i metodama istraživanja plesa prikazat će se ukratko istraživanje plesa u okvirima disciplina koje su se u svijetu razvijale u različitim uvjetima, pod različitim utjecajima, pa se i različito nazivaju. Posebna će se pozornost posvetiti hrvatskom folklornom plesu. U predavanju o kultu obilja kao ishodištu kulta i tradicije sv. Martina bit će riječi o raznolikosti pretkršćanskog slavljenja zimskoga ciklusa. Razmotrit će se kršćanska prilagodba poganskih običaja i uvođenje svetačkih kultova, te promjene kulta sv. Martina. Predavanje o Nodilovoj (nasuprot Katičićевой i Belajevoj) re/konstrukciji prahrvatskoga bajoslovlja razmotrit će dvije mogućnosti re/konstrukcije južnoslavenskoga vrhovnoga božanskog para. Etnološkim aspektima hrvatske tranzicije bavit će se predavanje “Etnologija socijalizma i post-socijalizma: hrvatske specifičnosti unutar jugoistočne Europe”. Predavanje “Suvremenost između tradicije i globalizacije” bavit će se suvremenim pojavama u kojima se, elementi tradicijske kulture izdvajaju ili obnavljaju, kako bi pronašli svoje mjesto u suvremenoj kulturi obuhvaćenoj globalizacijom. Etnologiji medija posvećeno je i posljednje predavanje, u kojem će se pokazati kako i suvremeni mediji mogu biti predmetom etnološkog istraživanja te kako se simboli i uporaba tradicijske kulture u medijima mogu tumačiti i iz rakursa političke i vizualne antropologije.

Predavači i teme:

- Dr. sc. Ivan Lozica: Tradicijska kultura, folklor i usmena književnost
Dr. sc. Tanja Perić-Polonijo: Rukopisna baština ONŽO i MH – uporište hrvatske etnologije i folkloristike
Dr. sc. Ljiljana Marks: Usmene predaje o Zagrebu
Dr. sc. Renata Jambrešić Kirin: Društveno pamćenje i usmena tradicija
Dr. sc. Jadranka Grbić: Etnokulturni identitet hrvatskih zajednica u dijaspori
Dr. sc. Jasna Čapo Žmegač: Globalizacija i identitet – hrvatski ekonomski migranti u Europi
Dr. sc. Lada Čale Feldman: Etnoteatologija
Dr. sc. Naila Ceribašić: Povijest i etnografija javne prakse narodne glazbe u Hrvatskoj
Dr. sc. Grozdana Marošević: Korčulanska moreška, *ruggiero i spagnoletta*
Dr. sc. Tvrtko Zebec: Teorije i metode istraživanja plesa
Dr. sc. Antonija Zaradija Kiš: Kult obilja – ishodište kulta i tradicije sv. Martina
Dr. sc. Suzana Marjanić: Nodilova vs. Katičić-Belajeva re/konstrukcija prahrvatskog bajoslovlja
Dr. sc. Ines Prica: Etnologija socijalizma i post-socijalizma: hrvatske specifičnosti unutar JI-Europe
Dr. sc. Sanja Kalapoš Gašparac: Suvremenost između tradicije i globalizacije
Dr. sc. Reana Senjković: Etnologija medija

Literatura:

Osnovna literatura:

- Bošković-Stulli, Maja. 1978. Usmena književnost. (Povijest hrvatske književnosti u sedam knjiga 1), Zagreb
Etnografija. Blagdan i svagdan hrvatskoga puka. 1998. Čapo, J., Muraj, A., Vitez, Z., Grbić, J., Belaj, V., Zagreb.

Ostala literatura:

(izbor koji će predavači nadopuniti na predavanjima)

- Anderson, Benedict. (1990). *Nacija: zamišljena zajednica. Razmatranje o porijeklu i širenju nacionalizma*. Zagreb: Školska knjiga.
Barth, Frederik (ur). (1969). *Ethnic Groups and Boundaries: The Social Organization of Cultural Difference*. Boston: Little Brown & Co.
Barth, Fredrik. 1994. "Enduring and Emerging Issues in the Analysis of Ethnicity". U: *The Anthropology of Ethnicity. Beyond 'Ethnic Groups and Boundaries'*, ur. Has Vermeulen i Cora Govers, Amsterdam: Het Spinhuis Publishers, str.11-32.
Baumann, Max Peter, ur. 2001. »Traditional Music in Public Performance.« *The World of Music* 43, 2-3. [tematski broj].
Bausinger, Hermann. 2001. "Heimat und Globalisierung." U: *Oesterreichische Zeitschrift fuer Volkskunde*. Neue Serie Band LV. Gesamtserie Band 104, Heft 2, str. 121-135
Bausinger, Herman. *Formen der "Volks poesie"*. 2., verbesserte und vermehrte Auflage, Berlin 1980.
Belaj, Vitomir. 1998. *Hod kroz godinu. Mitska pozadina hrvatskih narodnih običaja i vjerovanja*. Zagreb: Golden marketing.
Bonifačić Rožin, Nikola. 1963. *Narodne drame, poslovice i zagonetke*. [Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 27]. Zagreb: Matica hrvatska.
Bošković-Stulli, Maja. "Narodna predaja" – Volkssage – kamen spoticanja u podjeli usmene proze. U: Usmena književnost kao umjetnost riječi, Mladost, Zagreb, 1975.
Bošković-Stulli, Maja. 1971. »O folklorizmu.« *Zbornik za narodni život i običaje Južnih Slavena* 45: 165-186.
Bratanić, Branimir. 1941. *O smotrama hrvatske seljačke kulture*. Zagreb: Seljačka sloga.

- Buraway, Michael & Verdery, Katherine. 1999. *Uncertain Transition. Ethnographies of Change in the Postsocialist World*. Rowman & Littlefield Publishers, INC.
- Ceribašić, Naila. [uskoro u tisku]. *Hrvatsko, seljačko, starinsko i domaće: Povijest i etnografija javne prakse narodne glazbe u Hrvatskoj*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
- Cesarani, David & Fulbrook, Mary (Ed.). 1996. *Citizenship, Nationality and Migration in Europe*. London & New York: Routledge
- Čale Feldman, Lada. 2001. *Euridikini osvrti*. Zagreb: Naklada MD i Centar za ženske studije.
- Čapo Žmegač, Jasna. 2003. "Transmigracija, lokalitet, rod: hrvatski radni migranti u Münchenu." *Zuwanderung und Integration: kulturwissenschaftliche Zugaenge und soziale Praxis*, München (u tisku).
- De Voragine, Jacques. 1998. *La Légende dorée*. Paris: Seuil.
- Frykman, Jonas. 1995. "The Informalization of National Identity." U: *Ethnologia Europaea* 25, str. 5-15
- Giurchescu, Anca & Lisbet Torp. 1991. "Theory and Methods in Dance Research: A European Approach to the Holistic Study of Dance". *Yearbook for Traditional Music* 23:1-11.
- Glasgow University Media Group. 1995. *Industry, economy, war and politics. Glasgow Media Group Reader*, Volume 2. [ur. Greg Philo]. London & New York: Routledge.
- Halbwachs, Maurice. On Collective Memory. Chicago: University of Chicago Press, 1992.
- Hobsbawm, Eric J., i T. Ranger, ur. 1983. *The Invention of Tradition*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hrvatske narodne pjesme, I-X, Zagreb, (1896-1942)
- Inglis, Fred. 1997. *Teorija medija*. Zagreb: AGM i Barbat.
- Ivančan, Ivan. 1996. *Narodni plesni običaji u Hrvata*. Zagreb: Hrvatska matica iseljenika, Institut za etnologiju i folkloristiku.
- Ivanov, Vjačeslav Vs. - Vladimir N. Toporov. 1983. "K rekonstrukcii Mokoši kak ženskogo personaža v slavjanskoj versii osnovnogo mifa". U: *Balto-slavjanskije issledovanija 1982*. Moskva: Izdatel'stvo "Nauka", 175-197.
- Kaeppler, Adrienne. 1991. "American Approaches to the Study of Dance", *Yearbook for Traditional Music* 23:11-23.
- Kalapoš, Sanja. 2002. "Globalizacija, popularna kultura i glazba." U: *Rock po istrijanski: O popularnoj kulturi, regiji i identitetu*. Zagreb, Jesenski i Turk, str. 86-100
- Katičić, Radoslav. 1989, Hoditi roditi. Tragom tekstova jednog praslavenskog obreda plodnosti. U: *Studia ethnologica* 1, 45-63, 2 (1990) 35-47; 3(1991), 35-41.
- Katičić, Radoslav. 2002., «Slavenska religija» i tamo spomenute druge natuknice. U: Opći religijski leksikon, Zagreb.
- Kurti, Laszlo. 1999. "Fieldwork Experiences in Socialist and Post-socialist Hungarian Communities". u MESS, vol.3. Ljubljana: Univerza v Ljubljani. (185-209)
- Le Goff, Jacques. History and Memory. New York: Columbia University Press. 1996.
- Loefgren, Orvar. 1996. "Linking the Local, the National and the Global: Past and Present Trends in European Ethnology." U: *Ethnologia Europaea* 26, str. 157-168
- Lozica, Ivan. 1990. *Izvan teatra. Teatralni oblici folkloru u Hrvatskoj*. Zagreb: Hrvatsko društvo kazališnih kritičara i teatrologa.
- Marks, Ljiljana. Vekivečni Zagreb, AGM, Zagreb, 1984; (2000).
- Marošević, Grozdana. 2002. "Korčulanska moreška, ruggiero i spagnoletta". *Narodna umjetnost. Hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku* 39/2: 111-140.
- McQuail, Denis. 1991. *Mass Communication Theory (An Introduction)*. London, Newbury Park, Beverly Hills, New Delhi: Sage Publications.
- Muršič, Rajko & Brumen, Borut (ur.) 1999. *Cultural Processes and Transformations in Transition of the Central and Eastern European Post-Communist Countries*. Ljubljana. Oddelek za etnologiju in kulturno antropologiju.
- Muršič, Rajko. 1999. "On Globalisation, Westernisation, Popular Music and Similar Issues in the Times of Transition of Post-socialist Countries." U: *Cultural Processes and Transformations in Transition of the Central and Eastern European Post-Communist Countries (Etnološka stičišća 9)*.
- Rajko Muršič i Borut Brumen, ur. Ljubljana, Oddelek za etnologiju in kulturno antropologiju, str. 139-156

- Nodilo, Natko. 1981. (1885-1890). *Stara vjera Srba i Hrvata (Religija Srbâ i Hrvatâ, na glavnoj osnovi pjesama, priča i govora narodnog)*. Split: Logos.
- Povrzanović-Frykman, Maja. 2001. "Povezati mjesta, izdržati udaljenost: iskustva i implikacije transmigrantskih putovanja". *Narodna umjetnost. Hrvatski časopis za etnologiju i folkloristiku* 38/2: 11-31.
- Prica, Ines. 1990. "Novi val, kao anticipacija krize". *Etnološka tribina* 13. Zagreb:HED. str.23-33.
- Rihtman-Auguštin, Dunja. 1991. »Istinski i lažni identitet: Ponovno o odnosu folklorâ i folklorizma.« U *Simboli identiteta (Studije, eseji, građa)*, ur. D. Rihtman-Auguštin, 78-89. Zagreb: Hrvatsko etnološko društvo.
- Rihtman-Auguštin, Dunja. 1992. "Etnologija socijalizma i poslije". *Etnološka tribina* 15. Zagreb:HED. str.81-91.
- Schechner, Richard. 1989. "Kazalište i obred". *Zbornik trećeg programa Radio Zagreba* 25/26: 131-150.
- Senjković, Reana. 2002. *Lica društva, likovi države*. Zagreb: Institut za etnologiju i folkloristiku.
- Sklevicky, Lydija. 1996. *Konji, žene, ratovi*. Zagreb: Ženska infoteka.
- Turner, Victor. 1989. *Od rituala do teatra*. Zagreb: August Cesarec.
- Vansina, Jan. *Oral Tradition as History*. Madison: University of Wisconsin Press. 1985.
- Walter, Paul. 1992. *Mythologie chrétienne*. Paris: Entente.
- Zebec, Tvrtko 1996. "Dance Research in Croatia". *Narodna umjetnost* 33/1, 1996: 89—111.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

III. 2. Motivi i poticaji drugih kultura u povijesti hrvatske kulture

Voditelj:

Prof. dr. sc. Radoslav Katičić,
redoviti profesor

Opis kolegija:

Prikazuju se i zacrtavaju kulturna prožimanja na hrvatskom prostoru i kako je u njima izraslo ono što danas živimo kao hrvatsku kulturu. Razmatra se zemlja i narod u njoj, polazeći od slavenske etničke predaje suočene s prehistorijskim kulturama zatečenim na novom tlu i s antičkom civilizacijom na njem. Stvaranje hrvatske države i kulturnoga prostora, koji se ne poklapa nužno s njom, u dodiru s istočnim i zapadnim Sredozemljem, te kontinentalnom srednjom Europom. Zračenja Rima i Carigrada, utjecaj baštine iz vremena avarskog kaganata, ozračje karolinške renesanse, Mletci i prostor dinamičnog ugarskoga razvoja. Predromanika i benediktinci. Ćirilometodska baština, utjecaj otonske renesanse i clunyjevske reforme. Zapadni utjecaji romanike i gotike i veliki redovi: benediktinci, cisterciti, templari, ivanovci, te dominikanci i franjevci, njihova uloga u izgrađivanju hrvatskoga kulturnog prostora. Skolastika i europska sveučilišta. Širi europski okviri predrenesanse na hrvatskom prostoru. Međukulturna povezanost humanizma, kako u jadranskom, tako i u panonskom ozračju. Reformacija, protestantizam u Hrvata i hrvatski protestanti u Njemačkoj. Prisutnost orijentalne književnosti i duhovnosti. katolička obnova i barok. Isusovci i pavlini. Barokni enciklopedizam. Duhovno ozračje prosvjetiteljstva, podunavskoga marijaterzijanskog i jadranskog (fiziokratizam): klasicizam i predromantizam. Napoleonova vladavina i njezini kulturni utjecaji i poticaji. Ilirski pokret i hrvatski preporod. Nacionalni romantizam, te romantizam u pravom smislu. Realizam i naturalizam, historcizam. Moderna i larpulartizam, secesija. Lijeva i katolička hrvatska inteligencija u svojim europskim kontekstima.

Ekspresionizam i druga modernistička strujanja, te borbena socijalna svijest. Zaoštren položaj između zapadne i istočne Europe u obje Jugoslavije i različitih načina njihova sudjelovanja u europskoj cjelini.

Predavači i teme:

Prof. dr. sc. Radoslav Katičić, Naslojavanje kulturnih dodira. Cjelina povijesnog tijeka
Prof. dr. sc. Mladen Machiedo, Veze hrvatske s talijanskom kulturom
Prof. dr. sc. Ivan Pederin, Veze hrvatske s njemačkom kulturom
Prof. dr. sc. István Lőkös, Veze hrvatske s mađarskom kulturom
Prof. dr. sc. Josip Užarević, Veze hrvatske s ruskom kulturom
Prof. dr. sc. Gabriela Vidan, Veze hrvatske s francuskom kulturom
Prof. dr. sc. Mladen Engelsfeld: Veze hrvatske s engleskom kulturom
Prof. dr. sc. Ekrem Čaušević, Veze hrvatske s orijentalnom kulturom
Prof. dr. sc. Milka Jauk-Pinhak, Veze hrvatske s kulturama srednjeg i dalekog istoka

Literatura:

Povijest: politička, crkvena i kulturna

Belošević, J., Materijalna kultura Hrvata od VII do IX stoljeća, Zagreb 1980.
Dadić, Ž., Povijest egzaktnih znanosti u Hrvata 1-2, Zagreb 1982.
Dadić, Ž., Egzaktne znanosti hrvatskoga srednjovjekovlja, Zagreb 1991.
Dobronić, L., Viteški redovi templari i ivanovci u Hrvatskoj, Zagreb 1984.
Goldstein, I., Hrvatska povijest, Zagreb 2003.
Hrvatska i Europa, sv. 1 i 2.
Hrvatska i Europa, sv. 1 i d., Zagreb 1997. -
Jelovina, D., Starohrvatske nekropole na području između rijeka Zrmanje i Cetine, Split 1976.
Krašić, S., Generalno učilište dominikanskog reda u Zadru ili Universitas Jadertina 1396-1807, Zadar 1996.
Macan, T., Povijest hrvatskoga naroda, Zagreb 1991., 2. izdanje 1992.
Moačanin, N., Turska Hrvatska, Zagreb 1999.
Ostojić, I., Benediktinci u Hrvatskoj i ostalim našim krajevima 1-3, Split 1963.-1965.
Pavličević, D., Povijest Hrvatske, Zagreb, ³2002.
Raukar, M., Hrvatsko srednjovjekovlje, prostor, ljudi, ideje, Zagreb 1997.
Srkulj, S., Hrvatska povijest u devetnaest karata, Zagreb 1937., prošireno i dopunjeno izdanje 1996.
Šanjek, F., Kršćanstvo u hrvatskom prostoru (7.-20. st.), Zagreb 1991.
Šišić, F., Pregled povijesti hrvatskog naroda, Zagreb, 1975.
Vereš, T., Dominikansko opće učilište u Zadru (1396.-1807.). Prvo hrvatsko sveučilište, Zagreb 1996.

Povijest pismenosti i književnosti

Bašagić, S., Bošnjaci i Hercegovci u islamskoj književnosti, Sarajevo 1912., novo izdanje 1986.
Batušić, N., Povijest hrvatskoga kazališta, Zagreb 1978.
Bošković-Stulli, M., Usmeno pjesništvo u obzoru književnosti, Zagreb 1984.
Frangješ, I., Povijest hrvatske književnosti, Zagreb-Ljubljana 1987.
Franičević, M., Povijest hrvatske renesansne književnosti, Zagreb 1983.
Georgijević, K., Hrvatska književnost od XVI do XVIII stoljeća u sjevernoj Hrvatskoj i Bosni, Zagreb 1969.
Hercigonja, E.: Tropismena i trojezična kultura hrvatskog srednjovjekovlja, Zagreb 1994.
Hrvatska književnost srednjeg vijeka, priredio V. Štefanić, Pet stoljeća hrvatske književnosti 1, Zagreb 1969.
Hrvatska književnost u evropskom kontekstu, zbornik, uredili A. Flaker i K. Pranjić, Zagreb 1978.
Hrvatski latinisti, sv. I. i II., priredili V. Gortan i V. Vratović, Pet stoljeća hrvatske književnosti, knj. 2-3, Zagreb 1969-1970.
Ježić, S., Hrvatska književnost od početka do danas (1100-1941), Zagreb 1944., novo izdanje 1993.

Katičić, R. i S. P. Novak, kataloška obrada Anica Ribičić-Županić, Dva tisućljeća pismene kulture na tlu Hrvatske, Zagreb 1987.

Katičić, R., Na ishodištu. Književnost u hrvatskim zemljama od 7. do 12. stoljeća, Zagreb 1994.

Katičić, R., Na kroatističkim raskrižjima, Zagreb, 1999.

Katičić, R., Litterarum studia. Književnost i naobrazba ranoga hrvatskog srednjovjekovlja, Zagreb 1998.

Kolumbić, N., Hrvatska književnost od humanizma do manirizma, Zagreb 1980.

Kolumbić, N., Po običaju začínjavac. Rasprave o hrvatskoj srednjovjekovnoj književnosti, Split 1994.

Kombol, M., Povijest hrvatske književnosti do narodnoga preporoda, Zagreb 1945., novo izdanje 1961.

Novak, S. P., Povijest hrvatske književnosti, 1. Od početka do krbavske bitke 1493, Zagreb 1996; 2. Od humanističkih početaka do Kašićeve ilirske gramatike, Zagreb 1997; 3. Od Gundulićeva poroda od tmine do Kašićeva Razgovora ugodnog naroda slovinskoga iz 1756, Zagreb 1999. (Najavljena su još tri sveska.)

Povijest hrvatske književnosti, 1. M. Bošković-Stulli, D. Zečević, usmena i pučka književnost, Zagreb 1978; 2. E. Hercigonja, Srednjovjekovna književnost, Zagreb 1975.; 3. M. Franičević, Franjo Švelec, R. Bogišić, Od renesanse do prosvjetiteljstva Zagreb 1974; 4. M. Živančević, Ilirizam, I. Frangeš, Realizam, Zagreb 1975; 5. M. Šicel, Književnost moderne, Zagreb 1978.

Švelec, F., Iz starije književnosti hrvatske. Rasprave, Zagreb 1998.

Vratović, V., Croatian Latinity in the Context of Croatian and European Literature, Zagreb 1981.

Vratović, V., Hrvati i latinska Europa. Latinsko-hrvatske teme, Zagreb 1996.

Vratović, V., Hrvatski latinizam i rimska književnost, Zagreb 1989.

Likovne umjetnosti

Horvat, A. – R. Matejčić – K. Prijatelj, Barok u Hrvatskoj, Zagreb 1982.

Horvat, A., Između gotike i baroka. Umjetnost kontinentalnog dijela Hrvatske od oko 1500. do oko 1700., Zagreb 1972.

Gamulin, G., Hrvatsko kiparstvo XIX i XX stoljeća, Zagreb 1999.

Ivančević, R., Umjetničko blago Hrvatske, Motovun 1986.

Maleković, V., Hrvatska izvorna umjetnost, Zagreb 1973.

Maleković, V., Stilovi i tendencije u hrvatskoj umjetnosti XX stoljeća, Zagreb 1999.

Marasović, T. – V. Gvozdanović – S. Sekulić-Gvozdanović – A. Mohorovičić, Prilozi istraživanju starohrvatske arhitekture, Split 1978.

Mohorovičić, A., Graditeljstvo u Hrvatskoj, Arhitektura i urbanizam, Zagreb 1992.

Pejaković, M., fotografija N. Gattin, Starohrvatska sakralna arhitektura, Zagreb 1982.

Pejaković, M., Omjeri i znakovi. Ogleđi iz starije hrvatske umjetnosti, Dubrovnik 1996.

Petricioli, I., Srednjovjekovnim graditeljima u spomen, Split 1996.

Petricioli, I., Tragom srednjovjekovnih umjetnika, Zagreb 1983.

Širi književni i duhovni kontekst hrvatske kulture

Badalić, J., Rusko-hrvatske književne studije, Zagreb 1972.

Čale, F., O književnim i kazališnim dodirima hrvatsko-talijanskim, Dubrovnik 1968.

Črnja, Z., Kulturna historija Hrvatske. Ideje-ličnosti-djela, Zagreb 1964.

Filipović, R., Englesko-hrvatske književne veze, Zagreb 1972.

Flaker, A. – Z. Škreb, Stilovi i razdoblja, Zagreb, 1964.

Flaker, A., Književne poredbe, Zagreb 1968.

Flaker, A., Proza u trapericama, 2. prošireno izdanje, Zagreb 1983.

Flaker, A., Riječ, slika, grad: hrvatske intermedijalne studije, Zagreb 1995.

Flaker, A., Stilske formacije, Zagreb 1976.

Frangeš, I., Talijanske teme, Zagreb 1967.

Hrvatska/Francuska. Stoljetne povijesne i kulturne veze, Most. Biblioteka "Relations", Zagreb 1995.

Hrvatska/Italija. Stoljetne veze: povijest, književnost, likovne umjetnosti, priredila N. Badurina, Most. Biblioteka "Relations", Zagreb 1997.

Hrvatsko-talijanski književni odnosi 1-3. zbornik, uredio M. Zorić, Zagreb 1989-1992.

Lőkös, I., Hrvatsko-mađarske književne veze. Rasprave i članci, Zagreb 1998.

Machiedo, M., Duž obale (hrvatske i mletačke teme), Zagreb 1997. Biblioteka "Relations", Zagreb 1995.

Maštrović, T., Nad jabukama vile Hrvatice. Kroatističke studije, Zagreb 2001.

Tomasović, M., Croatian Renaissance Literature in the European Context, Zagreb 1981.

Tomasović, M., O hrvatskoj književnosti i romanskoj tradiciji, Zagreb 1978.

Torbarina, J., Kroatističke rasprave, priredio S. P. Novak, Zagreb 1997.

Tuksar, S., ur., Srednjovjekovne glazbene kulture Jadrana, HMD, Zagreb 2000.

Tuksar, S., ur., Zagreb i glazba 1094-1994, HMD, Zagreb 1998.

Vidan, Ivo., Engleski intertekst hrvatske književnosti, Zagreb 1995.

Zorić, M., Književna prožimanja hrvatsko-talijanska, Split 1992.

Žmegač, V., Bečka moderna: portret jedne kulture, Zagreb 1998.

Žmegač, V., Duh impresionizma i secesije: studije o književnosti hrvatske moderne, 2. prošireno izdanje, Zagreb 1997.

Satnica: 30 sati predavanja i vježbi (konverzatorij)

Vrijednost kolegija u ECTS bodovima: 15 bodova

5. Ustroj studija

Poslijediplomski studij se ustrojava s kolegijima, načelno podijeljenim u tri skupine. Prva skupina obuhvaća tri kolegija: Hrvatski jezik, Hrvatski književni jezik i Hrvatsku glagoljašku baštinu. Druga skupina obuhvaća kolegije: Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru, Srednjovjekovni kulturni krajolici na hrvatskom prostoru, Hrvatska kultura u ozračju humanizma, renesanse i baroka, Hrvatska kultura novijega i najnovijega doba. Treća skupina obuhvaća dva kolegija: Hrvatska tradicijska kultura i usmena književnost i Motivi i poticaji drugih kultura u povijesti hrvatske kulture. Svaki kolegij nosi 20 ECTS bodova. Izrada doktorske disertacije nosi 60 ECTS bodova. Student završava studij kad sakupi predviđenih 180 bodova.

Okvirni tijek studija po semestrima:

I. semestar

Nude se četiri kolegija:

- Kolegij iz I. skupine, 30 sati, konverzatorij
- Jedan od kolegija iz II. skupine, 30 sati, konverzatorij
- Jedan od kolegija iz III. skupine, 30 sati, konverzatorij
- Treći od ostalih ponuđenih kolegija, 30 sati, konverzatorij

II. semestar

Nude se tri kolegija:

- Kolegij iz I. skupine, 30 sati, konverzatorij
- Dva od kolegija iz II. skupine, 30 sati, konverzatorij
- Jedan od kolegija iz III. skupine, 30 sata, konverzatorij

III. semestar

Nude se tri kolegija:

- Kolegij iz I. skupine, 30 sati, konverzatorij
- Dva od kolegija iz II. skupine, 30 sati, konverzatorij

IV. semestar

Mentori vode konverzatorije po skupinama užih specijalnosti.

V. semestar

Izrada doktorske disertacije.

VI. semestar

Izrada i obrana doktorske disertacije.

Tabelarni prikaz ustroja studija prema kolegijima:

<i>Oznaka</i>	<i>Naslov kolegija</i>	<i>Broj sati</i>	<i>Sem.</i>	<i>Predviđeni nositelj kolegija</i>	<i>ECTS bodovi</i>
Prva skupina					
I. 1.	Hrvatski jezik	30	1.	M. Lončarić	15
I. 2.	Hrvatski književni jezik	30	2.	B. Tafra	15
I. 3.	Hrvatska glagoljaška baština	30	3.	S. Damjanović	15
Druga skupina					
II.1.	Prapovijesni i antički kulturni krajolik na hrvatskom prostoru	30	1.	N. Cambi	15
II.2.	Srednjovjekovni kulturni krajolici na hrvatskom prostoru	30	2.		15
II.3.	Hrvatska kultura u ozračju humanizma, renesanse i baroka	30	2.	S. Tuksar	15
II.4.	Hrvatska kultura u ozračju prosvjetiteljstva, klasicizma, predromantizma i romantizma	30	3.	N. Stančić	15
II.5.	Hrvatska kultura novijega i najnovijega doba	30	3.	T. Maštrović	15
Treća skupina					
III.1.	Hrvatska tradicijska kultura i usmena književnost	30	1.	I. Lozica	15
III.2.	Motivi i poticaji drugih kultura u povijesti hrvatske kulture	30	2.	R. Katičić	15
Četvrta skupina					
IV.1.	Konverzatorij iz uže specijalizac.	30	4.		15
IV.2.	Izrada i obrana doktorskog rada				60
	<i>Ukupno</i>	330			225

Za uspješan završetak doktorskog studija student mora sakupiti ukupno 180 bodova. Student bira između ponuđenih kolegija. Ukupno mora sakupiti 120 bodova, i to: najmanje 30 bodova iz prve skupine, najmanje 60 bodova iz druge skupine, najmanje 15 bodova iz treće skupine i sve bodove iz četvrte skupine.

6. Uvjeti upisa u sljedeću godinu studija

Prikupljeno najmanje 45 ECTS bodova za prijelaz iz 1. u 2. godinu studija i prikupljeno 90 ECTS bodova za prijelaz u 3. godinu studija.

7. Završni postupci

Predavanje doktorske radnje odnosno disertacije, njezina ocjena, završni ispiti i obrana provode se prema Pravilniku o ustroju i uvjetima studiranja na poslijediplomskim znanstvenim i stručnim studijima na Hrvatskim studijima Sveučilišta u Zagrebu.